

Prošle godine, kad mi se je prijatelj vratio iz Hrvatske pričao mi je o svom putu za Hrvatsku. Rekao mi je kako su mnogi putnici na tom avionu bili Hrvati porijeklom. Na torontskom aerodromu svi su mirno čekali, nisu se gurali, vrlo pristojno razgovarali sa činovnicima, nisu dizali glas ni jednom i tako su se (uglavnom) ponašali od početka do kraja putovanja - sve dok nisu stigli u Hrvatsku.

I onda je nastao urnebes - mnogi od njih gurali su se u autobus, da nije bilo redarstvenika red pred pasoškom kontrolom bio bi teško izvediv, a nakon toga pri izlasku iz carinske kontrole mnogi su bili skoro bahati. Pri povratku iz Hrvatske opet su se našli sa skoro istom grupom - opet su se neki pri ulazu u autobus nagurali, bili neugodni, zaboravili bon-ton, a kad se avion spustio u Toronto najednom su - opet - postali potpuno drugačiji - pristojni, uljudni, mirni.

Isto mi tako priča drugi prijatelj, kako su mu zaista dojadile te priče o tome kako su činovnici na šalterima neugodni, kako ljudi moraju potplaćivati, kako ništa ne možeš učiniti onako, normalno. Rekao mi je kako je kad je došao na red naišao na "nabrušenu" činovnicu, koju je on svojim blagim glasom i uljudnim ponašanjem odmah smirio. Pače, bila je spremna sve učiniti za njega.

Jedna moja poznata radi na carinskom i priča mi razne priče o ljudima koji dolaze i misle da su pametni, dok su Hrvati tamo u Hrvatskoj valjda "glupi", pa ih se može "preći"?! Priča mi ona o mnogim pokušajima prenosa robe, zatajivanjima, o tome kako se grada za kuće "prodaje" pod humanitarnu robu i još mnogo toga. A možda je najžalosnije od toga da ti, koji pokušavaju prevariti na ovaj ili onaj način, stalno govore kako su nekakvi "Veliki Hrvati"! "Veliki Hrvati"? A probavaju "preći" svoju vlastitu domovinu?

Jasno je da mi svi ovdje znamo da je mnogo toga pošlo "krivom Drinom" tamo u Hrvatskoj. Mi vidimo da oni tamo - bar neki, čak i mnogi - ne znaju raditi, razbacivaju se uredskim vremenom i time i našim vremenom (jer mi znamo da je vrijeme novac), bahati su, bezobrazni koji puta - no, pitanje u ovom trenu nije kako se oni ponašaju, već - kako se mi, ili bar neki od nas ponašaju, i ostavljaju ružnu sliku o nama tamo u Hrvatskoj - a kako smo mi skloni generaliziranju - Hrvati u Domovini o nama - iseljenoj Domovini - dosta čudno misle.

Kad smo došli u Kanadu naučili smo govoriti mirnim glasom, ne gurati se, zamoliti uslugu, čekati odgovor i ne smatrati da smo najvažniji, i što je najvažnije, naučili smo ne gubiti strpljenje. Nažalost, kad mnogi od nas dođu u Hrvatsku sve to zaborave i pred vašim očima diže se nekakav čovjek bez ikakve pristojnosti u glasu, ili pojavi - nešto što se u mojoj kući naziva "balkancem". I što onda očekivati od činovnika tamo, koji, a i to morate priznati - mnogi od njih rade u vrlo teškim uvjetima za vrlo male novce. Koliko ureda ovog ljeta će imati klima-uređaj a ti moraš biti i ugodan i nasmijan - a vruće ti je, teško živiš - a još ti i nekakav, recimo iz Kanade, soli pamet! Koliko dugo će ta osoba imati strpljenja, i biti ugodna i susretljiva i ponuditi će svoju pomoć? Vjerojatno neće, ako dobije ispred sebe nekakvog "pametnjakovića", ali, vjerujte mi - to što nekima od nas koji puta pada na pamet u Hrvatskoj - nikada mu ne bi palo na pamet u Kanadi. Postupak činovnika u Kanadi u takvim situacijama isto zna biti vrlo kratak.

Često puta govorimo kako nas Hrvati u Domovini ne vole. Mislim da to nije potpuna istina. Ipak, svatko od nas naišao je koji puta na neugodnosti, ali koji puta to se je događalo i vlastitom krivnjom, ne samo njihovom krivnjom. Često puta domovinska Hrvatske je rekla da smo mi napustiti zemlju, i što sad hoćemo? Kaže jedan moj prijatelj da je to zaista i tako, osim u slučajevima smrtno opasnosti. Mnogi su otišli jer im je bilo lakše, jer je bila bolja budućnost, jer se nije htio boriti, ili biti zapostavljan. Opet naglašavam, ne govorimo o onima koji su morali bježati, to je potpuno druga situacija. Domovinska Hrvatska je ostala čuvati dom, poetski rečeno. Oni su bili prva crta bojišnice, a ne mi, iseljena Hrvatska, bez obzira koliko smo se mi borili i voljeli svoju Domovinu. Tako htjeli mi ili ne, oni su nam čuvali i sačuvali Domovinu svojim ostajanjem i onda kad je bilo najteže - mnogi i svojim životima, i to se nikada ne smije zaboraviti. Neki su rekli da je najbolji dio Hrvatske otišao. Nisam baš sigurna u to, jer sreća sam upravo divne ljude tamo i sretna je Hrvatska s takvim ljudima! Da nije to ono "lisica i kiselo grožđe"? Nemojmo opet biti tako pametni. Danas mi, koji smo otišli - i u te ja ne ubrajam mnoge svoje prijatelje, kao ni sebe -, pokušavamo biti "pamenti", sve znamo, dajemo savjete tamo gdje nas se i ne pita, ponašamo se kao svekrva prema snahi.

Sigurno je da mi znamo mnogo, s naše pozicije. Isto tako i oni znaju mnogo - s njihove pozicije. Danas se mi koji puta ne razumijemo, i umjesto da razgovaramo - mi reagiramo, obično ogorčeno. Kaže se da vijesti koje čitate nisu o dobrim stvarima, već o lošim, jer tragedije i kriminal privlače pažnju publike. Tako vam je i s Hrvatskom - mi dobro pamtimo kako nas je uzrujao onaj tamo, ili onaj drugi, ali brzo zaboravljamo ili ne primjećujemo sitne ili velike pažnje pojedinaca, službenika koji vas je uputio na pravo mjesto, sa smješkom odgovorio i pomogao vam. To uglavnom ne pamtimo.

Mislim da je vrijeme da se malo zamislimo nad samim sobom i nad našom Domovinom. Kako je lako kritizirati - posebno kad se ne živi tamo, kad dolazimo s dolarima, kad imamo uglavnom sve što nam treba - i samo smo na odmoru. Vrijeme je da budemo možda malo manje kritični, a malo više strpljivi i - ljubezni.

Tako ja mislim.

Valentina

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte u
ovom broju :

- ☐ Sadržaj
na strani 2
- ☐ Na metru grobišta
15 kostura
- ☐ Crna Gora mora
se ispričati
- ☐ Groblje u
Šestinama
- ☐ Pisma čitatelja

I drugo....

S "Dorinog" golf turnira
Stanko Trtanj i Bob Galamaga

SADRŽAJ

Urednica piše.....	2
Vijesti iz Toronta i okolice.....	3
Vijesti na hrvatskom.....	4
Vijesti na engleskom.....	5
Razgovor s mons. P. Sudarom.....	6/7
M. Freundlich- Strah od hrvatske javnosti.....	8
The awful truth is emerging in Kosovo.....	9
Oporba protiv usporedbe.....	10
Svijet tek danas shvaca sve o Vukovaru.....	10
Croatian president guilty - of defending his country.....	11
Na metru grobišta 15 kostura.....	11
Crna Gora mora se ispričati.....	11
Predsjednikova ostavka za dobro naroda.....	11
Izbori u listopadu ili studenom.....	12
Reakcije seljaka na potpisani sporazum.....	12
Novinari radili, a nitko nije placao.....	12
Avanturisti upropastili tvrtke i banke, a račun dobiva država.....	13

Konferencija o minama u Zagrebu.....	14
Đukanović nagovijestio referendum.....	14
Dijaspore ostaje u dijaspori.....	15
Na Susku i Komiži umirovljenički domovi.....	16
Mojim očima (I srcem).....	17
Groblje u Šestinama.....	18
Spomenik dr. Anti Starčeviću.....	18 / 19
Najveće glazbeno-scenski projekt desetljeća.....	19
Moj prvi susret s Biokovom.....	20
Događaji naše zajednice.....	21
I. Puhalo, Canada day.....	22
Pisma čitatelja.....	23
Lijepom našom - Narona - pokraj Metkovica.....	24
Najstarija krstionica.....	24
Vaše zdravlje.....	25
Svaštice.....	26
Šport.....	27
Motrišta.....	28

*Urednica
piše:*

Za vas koji to niste znali - bila sam u Hrvatskoj! Netko mi je jednom rekao da ako si nešto jako želiš - ispunit će ti se, i eto, meni se je želja ispunila! Danas, po povratku iz Hrvatske, uživam - sjećam se svega i srce mi je tako puno!

Vjerojatno pitate kako to da sam tako "otrčala" na brzinu u Hrvatsku? Eto, zahvaljujući jednom djelu mog rada, bila sam pozvana na konferenciju o minama. Iako me je taj poziv razveselio, na drugu stranu upravo sam zabrinuta koliko daleko je otišao taj naš nerad! Naime, shvatila sam da sam bila usamljena u tom svom radu (koji je bio skoro nikakav), ali zahvaljujući činjenici da nitko drugi iz naše zajednice nije išao na konferenciju - otišla sam da bih mogla organizirati daljnji rad. Tako sam se našla u Hrvatskoj!

No, taj brzi put u Hrvatsku (zato ovaj broj HRVATSKE ISKRE i kasni) dao mi je priliku da opet - bar na kratko - vidim i osjetim tu našu prelijepu Hrvatsku. Svakome od vas poznato da je tamo danas život težak - i to uopće nije dovoljna riječ. Ipak, meni - koja sam tamo bila samo na kratko - bilo mi je upravo predivno. Vidjela sam u kratko vrijeme puno - i Zagreb, i Sljeme, i Slunj, i Plitvice, kušala jela koja sam si zaželjela, susrela mnoge, koji će mi ostati u sjećanju, a sa mnogima rad će biti nastavljen. Danas, u Torontu, kad pripremam novi broj ISKRE - uživam u sjećanju na predivan dan koji smo proveli moja prijateljica i ja prošle subote - od posjete izložbi našega Ilije Vranešića, jutarnje kave s prijateljima na staroj Tkalcici, pa onda na Sljeme na dobar ručak (purica s mlincima), šetnja Sljemenom, natrag u Zagreb, i onda na posao - konferencija o minama je počela! Čovjeku se čini da je 6 dana malo - posebno kad se ide u Hrvatsku - no, koliko sam ja vidjela teško je izreći! Moji prijatelji su bili iznenađeni mojim "brzim" dolaskom i odlaskom, mnogi su čak bili uvrijeđeni što nismo imali više vremena, drugi su reagirali drugačije - no, sve što je bilo - bilo je upravo predivno, i hvala svakome na svemu, a posebno mojim prijateljima na strpljenju i poklonjenom vremenu. U njihovom brzom životu to je svakako veliki poklon, koji ja izvanredno cijenim!

Ovaj broj HRVATSKE ISKRE bio je pripreman prije samog puta za Hrvatsku tako da ne ćete ovdje naći "rezultate" mog puta, no sigurni smo da ćemo vas zainteresirati raznim člancima koje smo priredili. Posebno vas upozoravamo na razgovor s mons. Perom Sudarom. Primamo sve više pisama, počeli ste se javljati s opisima događaja - hvala vam svakome tko misli da može nešto pridonijeti. A ISKRA se polako, ali sigurno, probija. Čuli su za nas i u Hrvatskoj, ali za mene najbolji je bio susret s jednim prijateljem u Hrvatskoj koji me je oslovio na Tržnici s - "A što ISKRA radi u Zagrebu?" Kako je saznao - iz intervjua koji je bio prikazan na HRT ovog proljeća!

Za sada, toliko, uz jasno pozdrave vama ovdje i svim prijateljima tamo koji su mi napravili boravak u Hrvatskoj nezaboravnim.

Valentina

Malo o športu

Hrvatski tenis u Wimbledonu ostao samo na Mirjani Lučić
MIKICA U ČETVRTFINALU,
KRAJ ZA GORANA

Mirjana Lučić igrat će u četvrtfinalu Wimbledon! Do rezultata karijere sedamnaestogodišnja je Makaranka stigla preko Tajlandanke Tamarine Tanasugarn, 63, tenisačice svijeta. Susret koji je još u ponedjeljak prekinut pri rezultatu 5 :5 u prvom setu, nastavljen je potpunom dominacijom naše tenisačice. Prvi set Mirjana je odmah odlučila u svoju korist, da bi u drugom ekspresno povelala sa 4:0. Ipak, tada se Tajlandanka vraća "iz mrtvih", stiže 4:3 i potencijalne prijetnje. Ipak, Mirjana otklanja sve dvojbe i stiže do prvog Grand Slam četvrtfinala.

-U ponedjeljak su uvijeti bili užasni, puhao je snažan vjetar i nije bilo lako igrati. Vjerojatno je i to jedan od razloga što sam propustila dvije set lopte. Danas sam bila puno bolje, premda nisam potpuno zadovoljna servisom, posebice drugim - rekla je nakon susreta Mirjana.

Za ulazak u polufinale suparnica će joj biti Francuskinja Nathalie Tauziat, lanjska finalistica i osma nositeljica turnira. Susret će se igrati na terenu broj osamnaest s početkom za 13:00.

"Igrale smo već jednom. Prije dvije godine na WTA turniru u Strasbrougu bila sam bolja. Vrlo je neugodna, ima dobar servis i volej, kao i osjećaj za travu. No, dobro uzvraćam servis, i neće joj biti lako - rekla je Mirjana.

Sada je već među najboljih 60, što znači da je Iva Majoli sada tek treća hrvatska igranica na WTA listi.

Za Gorana Ivaniševića sve je gotovo. Amerikanac Todd Martin ove je srijede jednostavno bio prejak. Crne slutnje javile su se već nakon prvog seta, s obzirom da Goran nikad protiv Martina nije propustio prvi set. U drugom i trećem situacija je bivala sve gorom. Martin je servirao odlično, Goran je sve više popuštao. A voleji nikako nisu ulazili...

-Što reći, naravno da sam razočaran. No, čovjek je jednostavno igrao bolje i zaslužio je pobjedu. Što još reći? Planova za dalje za sada nemam. Sljedeća godina? Jasno da ću se vratiti - utučeno će Goran.

Turnir koji je unio toliko strasti, na kojem se utemeljila cijela godina, još jednom je gotov. A prilika će biti sve manje. Goranu je već 29 godina. Takva je teniska sudbina.

Srijeda je označila kraj wimbledonske priče Borisa Beckera. Nakon tri velika susreta u prvom tjednu (MacLagan, Kiefer, Hewit), legendarni Nijemac naišao je na boljeg. Patric Rafter prepustio je Borisu svega sedam gemova.

-Žao mi je što protiv Raftera nisam pružio više. Dobro je počelo, vodio sam u prvom setu sa 3:1, a onda je sve stalo. Servis sam ostavio kod kuće - našalio se na kraju Boris Becker, koji je nakon svog posljednjeg susreta na središnjem terenu All England Club-a ispraćen rijetko viđenim ovacijama. Nagrada publike za 15 velikih nastupa, sedam finala i tri wimbledonska naslova.

-Vrijeme je za odlazak. Hvala svima koji su sve ove godine bili uz mene, sretan sam što sam još jednom dobio prigodu za povratak, dokaza da još mogu igrati pristojan tenis - rekao je Becker. (Večernji list. 1.7.99)

Posljednja vijest:

Naša Mikica je ušla u
četvrtfinale!!

Mennonite

New Life Centre of Toronto

Tečajevi Engleskog Jezika

uz pomoć kompjutera (računara)

LINC Program

(Landed Immigrants and Convention Refugees)

Besplatan dječji vrtić i prijevoz do / iz škole

STUPNJEVI 2,3 i 4

Jutarnja i popodnevna nastava

Zainteresirani se mogu prijaviti u prostorijama

"Mennonite New Life Centre"-a

1774 Queen Street East

Toronto, On M4L 1G7

(Raskrižje Queen Street East i Kingston Road)

Tel: (416) 699-4527

Ovaj oglas i program plaća

"Citizenship and Immigration Canada"

SVAŠTICE

Hrvatski ljetni običaji

Na redu je napokon glavni godišnji folklorni datum ljetnoga doba - l v a n j - d a n (24. lipnja) Oko toga se dana okupilo nekoliko tradicija, vrlo značajnih baš za taj dan, vrlo značajnih baš za taj datum.

Glavni običaj, koji gotovo kao daje biljeg Ivanj-danu u cjeline Hrvata, to je paljenje ivanjskih vatara. kresova. Običaj je općenito hrvatski, jer tih kresova ne poznaje narod samo u nekim krajevima - naročito onda, kad se ljetni kresovi pale na koji drugi, bliži datum. Iz prošlosti, dalje i bliže, ima nekoliko dragocijenih i zanimljivih historijskih vijesti o ovom običaju. Među najstarije idu bez sumnje one, po kojima se po posrednoj vijesti pouzdano zna, da se na Ivanje krijes palio prije mnogo stoljeća usred sama staroga Zargeba na trgu pred gradskom vijećnicom. Potonje dalje vijesti bilježe J. W. Valvasor i P. Ritter-Vitezović nedugo jedan iza drugoga. Prvi u svom djelu "Die Ehre des Herzogtums Krain" u poglavlju o Senjanima, dotično senjskim Uskocima, opisujući ovako njihove kresove - "Deset dana pred blagdan sv. Ivana Krstitelja počinju ovi Uskoci snositi velike kupove grmova borovice (smriče), potpaljivati ih i preko njih prestupati ili preskakati. Mala se djeca pak običavaju nad tim (vatrama) držati i nakadivati, i to se vrši gotovo svake noći dok prođe osam dana iza toga blagdana, no najviše na sam blagdan Ivanje. Ovu lomaču zovu "koleda", po njihovoj negda neznabožački štovanoj Coleda, kojoj su nekoč još kao pogani običavali u ovo doba paliti takve vatre." Vitezovićeva je zabilježba iz početka 18. stoljeća (u djelu "Natales D(ivo) Ladi-slavo R(egni) Slavoniæ apostolo restituto", Zagreb 1704) a odnosi se na druge, panonske hrvatske krajeve, za koje kaže "Po čitavoj Slavoniji i donjoj Hrvatskoj (koju zaprema dakako najvećma biskupija zagrebačka) u vrijeme ljetnoga solsticija običava zbor seljačkih djevojaka u kolu oko vatara pjevati popijevke, u kojima se iza nekoliko stihova ponavlja uzvik lijepome Ladi, od tih se može jedan navesti -

Lipi Jive trga rože,

Aj, Lade, Lade, lipo Lade"

Te se vatre s nekoliko pokrajinskih naziva krijes (kres, kris) po Hrvatskoj i Slavoniji, koleda i svitnjak po Dalmaciji - pale redovno od nekih već uobičajenih vrsta goriva, naročito borovice (smrekovine) pa suha grmlja i korova, u manjim ili većim hrapama (za razliku od uskrasnih kresova, koji su naročito, skladno poslagane hrpe u obliku obeliska). Najčešće se pale vatre na humcima, brdima pa na seoskim raskršćima. Ali i inače, gdje je pogodno mjesto, pogotovu onda, kad nema mnogo izbora, kao tamo, gdje je uobičajeno, da gotovo svaka kuća pali svoju vatra (gdjegdje pače svaka u svom dvorištu) - dok inače redovo pojedine seoske grupe, zaseoci, ulice pale svoj krijes. A mogu to biti i po dva ili tri krijesa jedan pored drugoga (kako se to na pr. bilježi u Slavoniji - jedan veći u sredini, dva manja sa strane), da između njih mogu ljudi prolaziti, što čine zbog osiguranja zdravlja u prvom redu. Uz to se pridružuje dakako namjerna i nenamjerna vika i buka, gdje-kada i pucanje, a naročito rado i hvatanje mladega svijeta u kolo oko krijesa - premda se mora spomenuti, da je ovo posljednje već na mnogo strana napušteno. Još se najbolje održavalo u sjevernim, panonskim hrvatskim stranama - kako kazuje i navedena Vitezovićeva vijest. A u istim tim krajevima bujno je bilo razvijeno, a i danas je još donekle, pjevanje uz ivanjske krijesove - i to dijelom posebnih krijesnih popijevaka, koje su namijenjene samo ovoj prilici i običaju, a dijelom i drugih, lirskih, koje s njim nemaju sadržajne veze. Dok ovih ima dakako različitih, te ih nema stoga ni svrhe za primjer navoditi, za prve neka kao primjer posluže neko-like, u narodu većma proširene i tipične za ovu zgodu, iz prošlosti i iz naših dana zabilježene tako jedna, koja je već gotovo stoljeća i pol poznata iz zapisa Ivana Kukuljevića-Sakcinskog (iz okolice Križevaca)

Lep nam Ivo kres nalaže,
Na ivanjsko navečerje.
Oj lado, lado, oj Ivo lado.(pripjev iza svakog stiha)
S desnum rukum kres nalaže,
Z levum rukum šaltvu igra.
Njega majka domom zvala -
"Hodi Ivu na večerju!"
- "Večerajte, ne čekajte!
Djevojke su v kolo došle.
Vse divojke i snašice.
Ja ji moram nadigrati,
Nadigrati, nadplesati.

iii druga, kakva je tu i tamo još u narodu (na pr. i nedaleko od Zagreba), a iz Slavonije ima zabilježena pred mnogo desetljeća (Mijat Stojanović)

Gori nam vatra kresnica
U oči goda Ivanja,
Nju loži diva Marica
I njezin dragi uza nju.
Drugi je fenje nasjeko,
Mara je čubra nabrala
I dragom kitu bosilja.

Pored popjevaka vrlo je česta i svirka kod kresova, naročito danas svirka u tambure, harmoniku (veliku ili usnu), dok se negda većma u cijeni bile gajde, gusle i sviralo. Pače, nije rijetko, da se oko krijesova i ne pjeva, ili se pjevaju samo obične lirske popijevke ili za naknadu služi sama instrumentalna svirka.

Za vrijeme dok vatra gori diva je težnja svakoga od mladih da preko vatre preskoči više puta. Skače se ili pojedinačno ili u parovima. U slučajevima, gdje je bilo po više vatara nablizu, bilo je to tako udešeno namjerice, da se može modu njima proći, što su činile naročito majke s nejakom djecom u vjeri da će taj očisni čin (lustracija) očuvati njih i djecu od bolesti za čitavu godinu. A s istom tom vjerom u očisnu moć krijesa čine to i svi oni, koji baš preko njega skaču i nadmeću se u tome. Isto je tako raširen običaj u nas kao i drugdje kod ivanjskih kresova da se bilo neposredno poslije nego vatra dogori ili sutradan ujutro pregoni stoka preko garišta zbog očuvanja od stočnih bolesti i drugih nedaća.

Sam naziv "krijes" označuje po svom iskonskom slaven-skom značenju upravo samo vrijeme oko ljetnoga solsticija (kres - obrat, mijena), tj. obrata sunca koji se poslije toga solsticija nalizgled obraća natrag spuštajući svoju putanju i gubeći snagu. Poslije je taj naziv "krijes" prenesen sa doba dotično datuma Ivanja na same vatre, ivanjske i ostale oko Ivanja okupljene.

"Godina dana hrvatskih običaja", M. Gavazzi, str. 86-93

Slušate li naš najpopularniji radio program "Zvuci Hrvatske"?

Radio program "ZVUCI HRVATSKE" donosi vam društvene obavijesti, razgovore s gostima iz Domovine ili naše zajednice, reklame, želje, vijesti iz Domovine, šport.

Radio program "ZVUCI HRVATSKE" možete čuti od ponedjeljka do petka na FM 100.7 2:00PM, i nedjeljom 15.40 AM, točno u podne. Želite li daljnje informacije, nazovite na (905) 602-8899, ili Toll free 1-800-285-8911.

Posebno Vas upozoravamo na popularne emisije utorkom "Okvir za portret" i četvrtkom "Vama na usluzi"

Vijesti iz Toronta i okolice

"SLOŽNA BRAĆA KUĆU GRADE ..."

*Gledajući ptice, mudre letjelice
divnog, snažnog jata -
Vidim krasna gnijezda
satkana od zlata!*

Entuzijazam je pokretač bez kojega nema uspjeha, a svaki uspjeh u životu postignut je magičnom formulom izraženoj u pet snažnih riječi: "Nadi potrebu i ispuni je!" Dodajmo tome i ljubav.

Kao što je nedavno objavljeno na ovim stranicama, grupa entuzijasta s ljubavlju u srcu za H.N.K. "Croatia" i hrvatsku zajednicu Toronta, te vizijom budućnosti i dolazećim generacijama našla je neporecivu potrebu kupovine objekta koje će kao jedini DOM služiti svrsi sastajališta svih Hrvata na ovim prostorima. U konceptu Dioničarskog društva, započeto je kupovinom relativno skromnim komercijalno - stambenih zgrada na odličnoj lokaciji u centru Streetsvillea, gradića u velegradu, koji svojim ruralnim šarmom osvaja ne samo običnog čovjeka, već i poslovne ljude imajući u vidu snažni prosperitet i potencijal budućnosti tog djela Mississauga, a koji bi se već sada mogao nazvati "Mala Hrvatska". Objekti (89 Queen street South) od 4000 sq. ft. stoje na zemljištu od 51' x 197', u procesu su renovacije po nacrtima poznatog hrvatskog arhitekta, te su time ostvarene prostorije za društvene sastanke, i to ne samo nogometnog kluba (80 sjedala), knjižnice i čitaonice, potencijalnog sportskog bara i poslovnog prostora (sve lijepih dimenzija) koje bi, uz već iznajmljenog dječjeg obdaništa (posebna zgrada), bio izvor početnog financiranja i budućeg rasta tog objekta. Želja je izabrane uprave (12 osoba) Dioničarskog društva ("Cro-šport 2000") dati prednost u iz-najmljivanju gore spomenutih prostorija, hrvatskim poslovnim ljudima i tvrtkama, te se zainteresirani mogu obratiti na tel. (905) 791 - 9568 (Mario Škara) i (905) 820-1236 (Drago Vučković).

Isto tako, da bismo mogli krenuti na još daljnja, brža i ambiciozna ostvarenja, pruža se dobrodošlica i drugim Hrvatima i Hrvatima dobre volje da sudjeluju u tom projektu (pridružujući se 85 - orici) s dionicama od minimum \$ 1.000 do maksimum \$ 5.000, a mogu se javiti na iste spomenute telefonske brojeve: (905) 791-9568 i (906) 820-1236.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 37, 30. VI, 1999

CROATIAN COMMUNITY SERVICES želi vas obavijestiti da će preko ljeta u uredu biti student s kojim možete ugovoriti odgovarajući termin za učenje kompjuter-skih aplikacija.

Zainteresirani nazovite (905) 270-7887.

Da li tražite posao ili stan? Posjetite naše web stranice na - <http://members.xoom.com/croatian/>

Takoder se možete uključiti i u ostale hrvatske organizacije te poslušati razne radioprograme iz Hrvatske preko naših web stranica

PETAK S HDZ-om

Svakog petka navečer u 18:30 u prostorijama HDZ, 19 Dundas Street West, soba # 202 (Dundas & Hwy # 10, u zgradi HKZ) održava se

- gledanje HRTV Dnevnika (satelitski prijenos)
- prikazivanje hrvatskih filmova
- susreti s uzvanicima
- telefonske konferencije s javnim djelatnicima iz Hrvatske

Ulaz besplatan

TEL: (905) 602-8900
FAX: (905) 602-8899
Mobile: (416) 399-4309
E-mail: Generaltourist@ICA.net
Web page: <http://www.Generaltourist.com>

TRAVEL SERVICE LTD.

Special Agents for
CROATIA AIRLINES
Member of IATA

Exclusive Agents for
CAR RENTAL
in Croatia

3045 Southcreek Road, Unit 1
Mississauga, Ontario., CANADA L4X 2X6

JOHN LONCARIC
President

Učesnici 7. "Dorinog" golf turnira

Vucedol Dove (29x44-2200 BC)

Vijesti iz Hrvatske

Pripremio: Slavko Butković

Konferencija o zabrani mina u Zagrebu

ZAGREB (HINA) - Druga regionalna konferencija o zabrani protupješačkih mina održana u zagrebačkome hotelu "Interkontinentalu" završila je 29. lipnja nakon trodnevna rada.

Na konferenciji o zabrani mina sudjelovale su 33 zemlje, a posebni gosti su bili predsjednik Međunarodnoga crvenog križa Cornelio Sommaruga i dobitnica Nobelove nagrade za mir 1997. Jody Williams. Iz Kanade, među ostalima, sudjelovala je na konferenciji gospođa Valentina Krčmar. U tri dana više od 200 sudionika raspravljalo se o zabrani i uništavanju mina te posljedicama za žrtve ranjavanja.

Izaslanstva su sudjelovala u pet javnih rasprava o provedbi Ottawske konvencije, svijesti o minama, pomoći stradalima, vojnoj doktrini i uništavanju zaliha mina. Zaključeno je da će za godinu dana domaćin sljedeće konferencije o zabrani mina biti Slovenija. Ottawsku konvenciju o zabrani uporabe, skladištenja, proizvodnje i transfera protupješačkih mina i njihovu uništavanju potpisalo je 135, a ratificirale 82 države. Hrvatska je bila 12. potpisnica te konvencije.

Pomoćnik ministra vanjskih poslova Vladimir Drobnjak je zatvarajući konferenciju, rekao kako treba nastaviti provedbu Ottawskog procesa i poticati što više država da pristupi Ottawskoj konvenciji o zabrani proizvodnje mina.

Predsjednik Tudjman u Južnoj Africi

ZAGREB (HINA) - Predstavnici Hrvata u Cape Townu, u Južnoafričkoj Republici, uputili su pismo zahvale Predsjedniku

RH Franji Tudmanu za njegov nedavni posjet ovoj iseljeničkoj zajednici.

U pismu, što ga je u ime svih članova Hrvatske zajednice u tome gradu poslao Petar Franjo Bašić, stoji: "Imali smo čast susresti se s vama. Naš je narod bio oduševljen da ste vi - pored svih vaših briga i državnih dužnosti - našli vremena susresti se i srdačno razgovarati s nama."

Predsjednik Tudman posjetio je od 15. do 18. lipnja Južnoafričku Republiku, gdje je bio nazočan na svečanoj inauguraciji novog južnoafričkog predsjednika Thaboa Mbekija. U okviru svoga posjeta, Predsjednik se susreo i s Hrvatima u Johannesburgu i Cape Townu.

Završena dva programa "EUPOPA"

ZAGREB (HINA) - Europska komisija i njezin partner "Abciter samariter Bund" završili su prva dva projekta pod okriljem Programa za rekonstrukciju i povratak "Eupop" Europske unije u hrvatskom Podunavlju, priopćeno je iz Ureda posebnog izaslanika Europske komisije u Hrvatskoj.

U općinama Ernestinovo i Lovas su pod okriljem "Eupop-a" ukupno obnovljene 62 kuće (od 4. do 6. kategorije oštećenja), te je završena rekonstrukcija sustava vodoopskrbe i opskrbe električnom energijom, kao i čišćenje minskih polja.

Iz Ureda posebnog izaslanika Europske komisije je priopćeno kako su predviđena sredstva za daljnje radove, u ukupnoj svoti od 420,000 eura (3,171,000 kuna), u općini Ernestinovo. U priopćenju se navodi da je EU od 1996. godine na obnovu hrvatskih ratom zahvaćenih područja utrošila 22 milijua eura (250, milijuna kuna).

ODUGOVLAČENJE S IZBORIMA

ZAGREB (HINA) - Vladimir Šeks, predsjednik Kluba zastupnika HDZ-a, ponovno je u utorak upozorio oporbu da će biti kriva za odugovlačenje s raspisivanjem izbora, zbog njezina ultimativnog pristupa pregovorima.

"Time bi doveli u pitanje cilj kojega su si sami postavili", rekao je Šeks novinarima u Zagrebu. HDZ-ov pregovarač time je aludirao na zahtjeve šestorice da se, zbog sveopće krize u zemlji, izbori održe što prije. Šeks i predsjednici šest stranaka komuniciraju

zadnjih dana preko dopisa i novinskih izjavitelja, optužujući se međusobno za izigravanje sporazuma, što su ga načelno postigli u svibnju. Sada se optužuju i za prekid pregovora, koji su dospjeli u pat-poziciju. "Oporba je zalupila vrata pregovorima, a HDZ je više neće zvati jer je to ponižavajuće", rekao je Šeks.

HSS odbacuje politiziranje

ZAGREB (HINA) - Hrvatska seljačka stranka odbacuje neutemeljene izjave i tumačenja koja imaju za cilj optužiti stranku da politizira prosvjede hrvatskih seljaka, ističe se u priopćenju HSS-a.

Hrvatska seljačka stranka, navodi se, "za stanje u poljoprivredi odgovornim smatra hrvatsku Vladu i resorna ministarstva, i to prije svega radi višegodišnje pogrešne agrarne politike". Najodgovorniji u državi bi trebali pokazati maksimalno razumijevanje i odgovornost, te izvršiti temeljitu analizu problema i poduzeti konkretne mjere, a ne svoje greške i loša rješenja za agrarno pitanje prebacivati na područje politikanstva, zaključuje se u priopćenju HSS-a.

Za ostavku "Slobe" patrijarh Pavle

BEOGRAD (AFP) - "Patrijarh Pavle, poglavar Srpske pravoslavne crkve, ponovo je u utorak zatražio ostavku jugoslavenskog predsjednika Miloševića čiju ostavku zagovara i princ Aleksandar Karadorđević, javila je agencija Beta.

Patrijarh Pavle je pozvao Miloševića da se "povuče za opće dobro i za spas naroda" te kazao da bi ostavka omogućila da se stvore uvjeti za formiranje vlade nacionalnog spasa."

Komentar:

Kad je Miloševiću išlo dobro i kad je vodio politiku etničkog čišćenja u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i na Kosovu, patrijarh Pavle i srpska klika su mizerno šutjeli, i javno podržavali i podpomagali Miloševića. Sada kad se katastrofalna veliko-srpska politika razotkrila pred cijelim svijetom, patrijarh Pavle traži da se formira "vlada nacionalnog spasa" istog imena kao i godine 1941 kad su srpski patrijarh i srpski političari formirali "vladu nacionalnog spasa" kako bi bolje mogli surađivati sa Hitlerovim nacistima.

VAŠE ZDRAVLJE:

OD BOLESTI KRVNIH ŽILA UMIRE SVAKI DRUGI HRVAT!

OPATIJA, 22. svibnja - Od infarkta srca, koronarne bolesti ili moždanog udara umire svaki drugi stanovnik Hrvatske. Uzrok svih tih bolesti je ateroskleroza, ili ovapnjenje krvnih žila, o čemu će - na dvodnevnom 2. hrvatskom kongresu o aterosklerozi - govoriti ugledni inozemni i domaći znanstvenici.

"Petnaest stranih i jednako toliko domaćih stručnjaka iznijet će najnovije spoznaje o epidemiologiji te bolesti, patogenezi, čimbenicima rizika te mogućnostima prevencije, dijagnostike i liječenja", rekao je ministar zdravstva prof. dr. Željko Reiner, predsjednik Kongresa i Hrvatskog društva za aterosklerozu.

Arterioskleroza je opći pojam za više bolesti koje su uzrok tomu da krvne žile ovapnene i postanu manje elastične. Najčešća od tih bolesti je ateroskleroza, koju uzrokuje nakupljanje masti u arterijama. U većini zapadnih zemalja (a tu spada i Hrvatska), ateroskleroza je vodeći uzrok bolesti i smrti. Samo u SAD od ateroskleroze godišnje umire otprilike milijun ljudi, što je dvostruko više smrti nego onih od raka. Rizični faktori za obolijevanje su visok krvni tlak, visoke razine kolesterola u krvi, pušenje, dijabetes, prevelika tjelesna težina, nedostatna fizička aktivnost, kao i starija životna dob. Sve do menopauze žene su manje izložene riziku od muškaraca.

Kongres, koji se održava pod visokim pokroviteljstvom predsjednika dr. Franje Tuđmana, otvorio je njegov savjetnik prof. dr. Branimir Jakšić. "Prihvaćajući pokroviteljstvo, Predsjednik je želio iskazati priznanje dosadašnjem radu liječnika i dati im poticaj za ubuduće", rekao je dr. Jakšić.

Skup je pozdravila i predsjednica županijskog doma Hrvatskoga državnog sabora prof. dr. Katica Ivanišević, napominjući kako je on prilika i za predstavljanje hrvatske znanosti inozemnim stručnjacima.

Na kongresu, koji se održava svake druge godine, sudjeluje dvjestotinjak liječnika različitih struka, a Znanstveni odbor Kongresa najboljeg će istraživača, mlađeg od 35 godina, nagraditi odlaskom na 22. međunarodni simpozij o aterosklerozi, koji će se održati u Ateni od 26. do 29. svibnja ove godine.

Tanja Tolić, *Vjesnik*, 23. svibnja, 1999. (HIC)

Kožu pileta svakako guliti

- Visoke koncentracije dioksina u ljudskom organizmu uzrokuju nastanak raka, promjene u genima, a mogu prouzročiti i deformacije ploda u njegovu začetku. No, teško je reći, jer nema istraživanja o tome, koje količine dioksina dovode do bolesti. Ako je čovjek dulje vrijeme izložen dioksinu, više će stradati. No, najgore je to što se ne može predvidjeti koliko dugo mora biti izložen da bi obolio. Sigurno je da od samo jednog pojedenog pileta čovjek neće oboljeti - tvrdi prof. dr. Franjo Plavšić, ravnatelj Hrvatskoga zavoda za toksikologiju. Dioksina ima oko 200 vrsta, prošireni su svuda, osobito u industrijskim i visokorazvijenim poljoprivrednim zonama (nastaju pri proizvodnji herbicida i insekticida, pa su biljke, primjerice uljarice, zasićene dioksinima). Puno ih se stvara spaljivanjem komunalnog otpada. Talože se u masnom tkivu (meso, mlijeko, jaja), a kad uđu u organizam, ostaju u njemu godinama. Budući da se masnoće, pesticidi i svi drugi otrovi talože u masnom tkivu, prof. Plavšić savjetuje da se izbjegavaju sve masnoće, a kožu s pileta obvezno guliti.

Gordana Rebić, *Večernji list*, 15. lipnja 1999., str. 15. (HIC)

NOVI LIJEK PROTIV REUME KOJI NE UNIŠTAVA ŽELUDAC

Odobrenjem američke Državne uprave za kontrolu hrane i lijekova (FDA), nakon naravno rigoroznih ispitivanja, u medicinsku praksu, zasad u SAD-u i u nekoliko europskih zemalja, ulazi treća generacija lijekova u terapiji reumatskih bolesti. S neskrivenim oduševljenjem o novom lijeku generičkog imena rofecoxib, tvorničkog Vioxxa, govorili su istraživači američke farmaceutske multinacionalne kompanije Merck (MSD) pred oko 6000 stručnjaka na kongresu Europske lige protiv reumatizma (EULAR 99), najvećeg stručnog sastanka o artritisu i reumatizmu u svijetu, koji je nedavno održan u Glasgowu. Od reumatskih se bolesti ne umire, ali trošenje zglobne hrskavice, zbog čega se razvijaju osteoartritis, reumatodni artritis ili kronična upala zglobova te tzv. ankilozni spondilis, oblik artritisa koji zahvaća kralježnicu, izaziva snažnu bol, smanjuje pokretljivost, izaziva ukočenost, invalidnost...

I zbog toga milijuni ljudi širom svijeta redovito uzimaju Aspirin ili preparate iz skupine nesteroidnih protuupalnih lijekova. Oni će ublažiti bol i upalu zgloba izazvanu atritisom, ali istodobno mogu izazvati čireve na želucu, krvarenja u želucu i crijevima, te druge gastrointestinalne tegobe, rekao je američki znanstvenik dr. Ian W. Rodger.

- Vioxx - naglasio je - revolucionarno je otkriće za ljude koji boluju od kroničnih i onesposobljavajućih bolova koji prate osteoartritis. Liječi bol i upalu bez povećanog rizika od krvarenja i stvaranja ulkusa u probavnome traktu kao teškim pa i potencijalno smrtonosnim nuspojavama. Odnosno, pokazala su istraživanja, rizik od tih bolesti u ljudi koji su uzimali Vioxx bio je isti kao u onih koji su bili na placebo.

Artritis je vodeći uzrok tjelesne nesposobnosti širom svijeta. Smatra se da će do 50. godine 20 posto stanovništva imati određenih zdravstvenih problema zbog osteoartritisa, a ta se brojka rapidno povećava na gotovo 80 posto u starijoj životnoj dobi, rekao je dr. Max Field iz Centra za reumatske bolesti Sveučilišta u Glasgowu.

- U Hrvatskoj su problemi ljudi s reumatskim bolestima koštano-zglobnog sustava isti, dakako, kao i u ostalih u svijetu. Oko 25 posto žena i 20 posto muškaraca već u srednjoj životnoj dobi ima tegoba sa zglobovima, a nakon 55. godine ti postoci značajno rastu. Hoće li artroza prerasti u bolest, u upalu zgloba, ovisi i o faktorima rizika, kao što su nasljedne sklonosti, trauma, prekomjerna težina, korištenje zglobova... - kaže fizijatar - reumatolog dr. Ladislav Krapač, šef Odjela za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Kliničke bolnice "Dubrava", jedan od hrvatskih sudionika kongresa.

Pronalazak Vioxxa potpuni je zaokret u reumatologiji, ocijenio je dr. Carlo Patrono. Iako je tvrdnju ovoga talijanskog istraživača prokomentirao pretjeranom, jer pravo mjesto u medicini svakog novog lijeka pokaže tek njegova masovna primjena, dr. Krapač se slaže da je novi lijek, prema sadašnjim saznanjima, po mnogo čemu izuzetan.

- Kako ni jedan lijek nije idealan, prve dvije generacije lijekova - aspirin, odnosno salicilati i nesteroidni protuupalni lijekovi - kod previsokih dnevnih doza svojim mikrokristalima oštećuju sluznicu želuca, pa mogu izazvati čak i ulkus želuca i krvarenje. I potraga za lijekom koji neće imati tako nepovoljan učinak na želudac, a istodobno će biti moćan u stižavanju upala zglobova i bola, očito je uspjela - kaže dr. Krapač. FDA je odobrila i cijenu od 2,5 dolara za 200 mg lijeka, što je prosječna terapija za desetak dana. Prema sadašnjim informacijama proizvođača, u Hrvatskoj će Vioxx biti na tržištu 2001. godine.

Diana Glavina, *Večernji list*, 15. lipnja 1999., str. 6. (HIC)

NARONA - POKRAJ METKOVIĆA

SPLIT - Otkrića na koja su stručnjaci splitskog Arheološkog muzeja naišli istražujući u mjestu Vidu nedaleko od Metkovića potvrdila su da se na ovim prostorima i prije Narone nalazio grad. Počeci arheoloških istraživanja Narone sežu u prve godine ovog stoljeća, kada je Karl Patsch objavio u Beču i prvu monografiju posvećenu Naroni. U istraživanjima koja već više od deset godina provode stručnjaci splitskog Arheološkog muzeja na čelu s dr. Emilijem Marinom otkriveni su zidovi dvije stotine godina stariji od rimske Narone, čime je nedvojbeno potvrđeno da se na mjestu Narone nalazio grad još iz vremena Grčke. Pri iskopavanju na lokalitetu Plečšašve štale pronađeno je jedanaest mramornih statua, koje najvjerojatnije potječu iz prvog i drugog stoljeća naše ere. Tijekom otkapanja hrama pronađene su statue koje po riječima dr. Marina predstavljaju cara Augustina. Jedna predstavlja Augusta kao vojskovođu u najsvečanijoj vojničkoj odori s ukrašenim štitom na poprsju, dok druga pak prikazuje Augusta nakon njegove smrti.

Arheološka istraživanja vode se na lokalitetu Gornje njive, koje je metkovičko Gradsko poglavarstvo u suradnji s Arheološkim muzejem otkupilo od privatnih vlasnika. Tu je otkriven jedan dio starog grada, koji je izravno vezan za glasoviti hram cara Augusta, koji je otkriven prije tri godine. Istodobno je obavljano i sondažno ispitivanje dijela toka rijeke Norin, koja protječe terasom starog grada, gdje su pronađene još neke skulpture i ukrasi s trga.

- Niz zgrada vezanih uz forum ima nedvojbeno značajan sadržaj te smatram da su dosadašnji postignuti rezultati istraživanja u cijelosti opravdali odluku da se od privatnih vlasnika otkupe tereni dragocjeni za hrvatsku arheologiju - kazao je ravnatelj splitskog Arheološkog muzeja i voditelj istraživačke ekipe u Naroni profesor Emilio Marin.

Svi nalazi iz vremena rimske Narone pohranjeni su u arheološkoj zbirci u Vidu. Posjetitelji u tom prostoru mogu razgledati brojne rekonstruirane skulpture i statue, glavu cara Vespazijana, poprsje božice Izide izrađeno od alabastera te brojne druge predmete, antičke ukosnice, kutije, rimske staklene vaze i primjerke nakita. Nakon završetka istraživanja i uređenja cjelokupnog prostora predviđa se na prostoru Augustova hrama i gornjeg dijela grada napraviti jedinstveni prostor - paviljon u kojem bi bili svi rekonstruirani sadržaji i nakon konzervacije izložene pronađene skulpture. U sklopu jednog takvog velikog objekta, smatra profesor Marin, nalazio bi se restaruirani hram, a u ostalom dijelu izložili bi se svi najljepši i najbolji eksponati pronađeni prilikom istraživanja stare Narone, koji će zasigurno predstavljati značajan turistički potencijal ovog kraja.

Stanislav Soldo, *Slobodna Dalmacija*, 07. lipnja 1999. (HIC)

NAJSTARIJA KRSTIONICA

ZAGREB - Katalog splitske arheološke izložbe "Ad basilicas pictas", što upravo gostuje u zagrebačkom Arheološkom muzeju, predstavljen je 9. lipnja u Muzeju Mimara. Reprezentativnu izložbu i prateći katalog pripemili su stručnjaci splitskoga Konzervatorskog odjela Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture. Grupa je autora u tome djelu upoznala stručnu javnost s rezultatima arheoloških iskopavanja provedenih 1997. godine na značajnom antičkom, starokršćanskom i srednjovjekovnom arheološkom nalazištu "Ad basilicas pictas" što se nalazi na splitskom predjelu Manus. O vrijednostima toga lokaliteta, izložbi i katalogu govorili su ravnatelj zagrebačkog Arheološkog muzeja dr. Ante Rendić-Miočević, doajen hrvatske arheologije prof. dr. Marin Zaninović, dr. Branka Migotti, te

dvoje od osam istraživača što su radili na lokalitetu: dr. Franko Oreb i prof. Tajma Rismondo.

Prva istrživanja lokaliteta "Ad basilicas pictas", pedesetih su godina proveli Duje Rendić-Miočević i Branimir Gabričević, pojasnio je prof. Ante Rendic-Miočević. Na temelju tih ranijih sondažnih istraživanja, Tomislav Marasović je načinio idealnu tlocrtnu rekonstrukciju dviju crkvenih građevina koje su definirane kao "basilicae geminae". Istraživanja iz pedesetih, nastavljena su prije dvije godine, izvrsnim multidisciplinarnim pristupom. Skupina arheologa, kako je pojasnila dr. Branka Migotti obavila je istraživanja 1997., proučivši sve njegove povijesne slojeve: antički, starokršćanski i srednjovjekovni, što je vrlo važno da bi se razumjela kompleksna geneza toga nalazišta. Ispod bazilikalnog sklopa datiranog u 5. stoljeće, pronađeni su ostatci starije antičke građevine za koju se pretpostavlja da bi mogla biti teatar ili odeon. Baptisterij pronađen na mjestu jučne bazilike, najstariji na splitskom području, dokaz je da je taj lokalitet funkcionirao kao značajno kršćansko središte sve do 7. stoljeća kada je uništen. Njegova se crkvena funkcija obnavlja u srednjemu vijeku, kada na mjestu sjeverne bazilike izrasta crkva Sv. Andrije u kojoj je održan važan crkveni sinod. Pronađeni nalazi, dokazuju kontinuitet življenja na tome mjestu od antike pa sve do duboko u srednji vijek. Istraživanja i obradu nalaza načinili su F. Oreb, T. Rismondo, M. Topić, M. Šlaus, T. Šeparović, D. Krstić, D. Mudronja i D. Cerina.

Rad na takvome lokalitetu, zbog njegova urbanog smještaja, uvijek je težak, pojasnio je dr. Marin Zaninović. Činjenica da se u zadnje vrijeme pojavio čitav niz novih znanstvenih arheoloških izdanja, potvrđuje mar stručnjaka, koji, usprkos teškoj besparici, nastavljaju radove na nizu lokaliteta. "Uvijek mi je drago kada vidim da moji studenti predano rade i objavljuju. Zadaća je svake nove generacije arheologa da bude bolja od one prethodne", istaknuo je dr. Zaninović. Najveću zaslugu za istraživanja na Manusu, kako je pojasnio, valja pripisati mladoj Tajmi Rismondo. Tu je pohvalu dr. Zaninovića potvrdio i dr. Franko Oreb, jedan od autora izložbe i kataloga, naglasivši da ga je oduševio elan, iskustvo i entuzijazam mladih stručnjaka koji su s njim radili, napose Tajme Rismondo koja je bila "dinamo" čitavog projekta. Važno je, istaknuo je dr. Oreb, da se istraživanja nastave te da se ta važna arheoloska zona zaštititi i adekvatno prezentira u okviru budućih urbanističkih rješenja toga dijela Splita. Tajma Rismondo, zahvalila se čitavom nizu stručnjaka, zahvaljujući kojima je ostvarena izložba: Jošku Belamariću, Emiliju Marinu i Arsenu Duplančiću.

Marina Tenzera, *Vjesnik*, 10. lipnja 1999., str. 28. (HIC)

Malo humora

Prijeti joj sa tim štapom već puna dva sata Đ kad će ju konačno udariti s njim?

Vijesti na engleskom
News in English

By: S. L . Butkovic

OVER 1,000 SKELETONS UNEARTHED

MARIBOR, SLOVENIA - More than a thousand human skeletons, believed to be Croats killed by vengeful communist partisans in the aftermath of World War II, have been discovered in Slovenia, forensic experts said.

Some 1,179 skeletons had been found after a two-week exhumation in an old trench discovered by highway workers near Maribor, north-eastern Slovenia.

Franc Podrekar, a forensic expert, told Slovene television that "many victims had their hands or legs tied with the wire and there are bullet-shaped holes on their skulls."

In 1945, thousands of Croats fled toward Austria, afraid of reprisals from victorious communist partisans.

In the last days of the war, numerous Serbs-(Chetniks) joined the communist partisans and carried out the carnage in Slovenia. It is believed that over 250,000 Croat men, women and children were slaughtered. Simo Dubajic, a Serb-partisan general, has claimed publicly that he was responsible for the murder of over 25,000 of Croat "Ustashi". The label "Ustashi" was pinned on anyone who was Croat or anti-communist.

Refugees return in Vukovar County

VUKOVAR (HINA) - A total of 19.250 refugees returned to their homes in the Croatian Danube River region by mid-

June, which is 37.8 per cent of the total number of those exiled in 1991.

The Office's head Ante Drmic said that during the registration of displaced people on July 31,1998, there had been 1,490 displaced families in Vukovar, and their number in the whole county had been 2,070. It is expected that the return would intensify once the school year ends, but this will also depend on the start of this year's reconstruction cycle and its financing.

Serb returnees to Croatia

BAJAKOVO - (HINA) - A group of 86 Croatia's citizens of the Serb descent passed from Yugoslavia into Croatia via the Bajakovo border crossing on Thursday. These returnees left Croatia in 1995 during the operation for liberating central and southern Croatian areas from the Serb occupation.

The arrival of the 86 Croatian Serbs is a part of implementing the Return Programme adopted by the Croatian National Sabor on June 26 in 1998. Most of these returnees will come back to Counties of Lika-Senj, Sibenik-Knin, Zadar, and Sisak-Moslavina, and several of those 86 persons will return to their homes in western Slavonia.

According to the Office for Displaced persons and Refugees, 11,005 Croatian Serbs returned to the country by June 1, this year, in line with this programme. Of them, 1982 people came back in convoys organised by the UNHCR and the Croatian Government Office for Displace Persons and Refugees. Since the end of 1995 when the return of Serbs began from Yugoslavia, the Bosnian Serb entity and the Croatian Danube where they had found temporary accommodation, about 59,000 Serbs have come back to their home throughout Croatia.

CROATIAN WHIZZ-KIDS

CROATIA WEEKLY - At the largest American high school computer competition (the American Computer Science league) at which 300 schools from USA, Canada, Japan and Croatia participated, pupils from Croatian high

schools took second, third and fourth place !

The pupils from the Fifteenth High School of Zagreb, all Croatian computer whizz-kids, have brought another honor to the Croatian educational system.

"We participated at the ACSL in 1995 for the first time, we won gold medal right away, and President Tudjman congratulated the pupils on their results." said the school principal Veronika Javor. This year they missed the gold medal by a mere fraction, but the total placement of the pupils, was even better than the one achieved in 1995.

CHETNIK CRIMES A PART OF GREATER SERBIAN POLICY

CROATIA WEEKLY - Rarely does a history book provide new insights and mark a complete break with a historiography established after World War II, when Chetnik (Serbian) crimes were explained as a retaliation of Ustashi crimes. In other words, it was believed that if there were no Ustashi, there would have been no Chetniks either.

Therefore, Chetnik crimes were passed over in silence, while the Ustashi, and therefore Croatian, crimes were constantly highlighted. It would sound like this if only the falsified history written by the Serbian Chetniks were read. Mirko Valentic, the director of History Institute, made these points at the presentation of a book written by Zdravko Dizdar and Mihael Sobolevski entitled *Unrevealed Chetnik Crimes in Croatia and Bosnia-Herzegovina: 1941-1945*.

Crimes were a part of the "Greater Serbian" policy manifested in the terror of the Chetnik movement and its ideology, said Valentic. "In a series of programmatic documents, Chetniks spoke, through their leaders, of the need to cleanse the territory of Croatia and Bosnia-Herzegovina of Croats and Muslims. At the same time, you have the feeling that the Italian fascists bear parallel culpability because they fomented crime and got Istria in return," he said, adding that this connection should be further investigated.

Mons. Pero Sudar: HRVATIMA TREBA PUNO ZAJEDNIŠTVA I PUNO JASNOG POGLEDA U BUDUĆNOST

Kad je mons. dr. Pero Sudar upitan “Što Vas mogu pitati, jer imam na umu mnogo provokativnih i opasnih pitanja za Vas”. odgovor je uslijedio:”Nema provokativnih niti opasnih pitanja - postoje samo provokativni i opasni odgovori.” Eto, draga čitatelji, donosimo vam intervju s mons. dr. Perom Sudarom, pomoćnim biskupom Vrhbosanske biskupije. Ovaj intervju je poseban, iskren, otvoren, jasan. Možda će se i vaši stavovi prema Bosni i Hercegovini promijeniti nakon ovog iskrenog i bolnog intervjuja. Intervju je vođen na hrvatskoj radio postaji “Zvuci Hrvatske”, tako da se nadbiskup mons. dr. Pero Sudar obraća slušateljima u svom govoru. Mi smo dobrotom vlasnika gosp. Ivice Lončarića i voditelja intervjuja gosp. Stanislava (Batana) Dodiga dobili ovaj intervju, na kojem smo im zaista zahvalni.

Dobar dan, mons. dr. Sudar, dobro nam došli među nas.

- Dobar dan i Vama. Pozdravljam i Vas i Vaše slušateljstvo “Zvuci Hrvatske”. Kako je to lijep naslov i vjerujem da baš preko tog radija ljudi, Hrvati, ovdje u Torontu i okolici doista čuju zvuke i glase iz Hrvatske. Nadam se da će i ovoj razgovor biti jedan od njih, iako ovaj naš razgovor nije u strogom smislu iz Hrvatske, ali od mene koji se zovem i jesam Hrvat iz BiH.

Monsinjore, i slušatelji će osjetiti uzbuđenost mog glasa, i to je dobro. To me podsjeća na neko dobro vrijeme. Na početku samo da napomenem da ste Vi i predsjednik Vijeća Biskupske konferencije Hrvatske i Bosne i Hercegovine za Hrvate katolike u inozemstvu. Ja bih Vas zamolio, mons. Sudar da nam kažete koji su razlozi Vašeg dolaska u Kanadu?

- Ja sam drugi put u Kanadi. Prvi put, u rujnu 1992., bio sam i obišao veći dio naših katoličkih župa, susreo svećenike i vjernike. Ovaj put došao sam na poziv Hrvatsko-kanadskog folklornog saveza za 25. smotru folklor, koja se održala ovdje u Mississaugi, i kojoj su domaćini bili folklorno društvo “Sljeme” pri župi u Mississaugi. Rado sam se odazvao na taj poziv da budem gost, da predvodim euharistijsko misno slavlje, koje je doista bilo jedan poseban doživljaj, kao i cijela manifestacija koja se održala ovdje. Dvadeset četiri razne grupe folklor, su pokazale sve bogatstvo kulture, pjesme, kola, igre, narodnih nošnji što su ih Hrvati stoljećima u svim krajevima naše domovine njegovali, ponekad i kroz plač, suze, patnju, krv čuvali i očuvali, a ovdje - čini mi se - u dalekoj Kanadi, kao i u drugim zemljama inozemstva sačuvali su ih u gotovo većem bogatstvu nego mi u Domovini, jer je to u Domovini u jednom vremenskom periodu bilo smatrano nazadnim, sektaškim itd. Evo, to je jedan od segmenata u kojima su Hrvati u inozemstvu sačuvali ono od našeg identiteta, što mi u jedno vrijeme nismo u Domovini mogli i ja sam doista vrlo obogaćen sudjelovanjem na tom festivalu; radostan, vidjevši sve to bogatstvo. Napose, radostan, vidjevši mnoštvo ljudi koji se srcem i duhom zauzimaju za ono što ljube, a to je naš identitet, koji se ljudima Kanadanima i svim drugima predstavlja iz riznice bogatstva hrvatskog duha i hrvatskog naroda.

Monsinjore, znajući Vas iz prošlosti, iz ratnog perioda, ne vjerujem da ste došli samo zbog ovog što ste nam sada rekli. Vi ste čovjek koji jako mnogo radi i vjerujem da imate sada nakon ovih 10-etak dana koje ste proveli ovdje u našoj zajednici neke svoje dojmove. Kako nas vidite ovdje u Kanadi?

- Budući da sam ovdje došao najprije radi folklornog festivala, kao što sam već rekao, ja sam u međuvremenu skoknuo, kako bi se to reklo, do Calgary-ja i Winnipega; pohodio te naše hrvatske župe, podijelio sakramente Krizme, a onda sam želio ostati za jučerašnji dan, proslaviti zajedno sa župljanima župe Oakville, njihova patrona župe “Presvetog Trojstva”; onda sam sinoć želio biti nazočan na otvaranju Hrvatskog parka ovdje u Torontu. K tome sam bio na Misi zahvalnici povodom Državnosti Hrvatske države. K tome, sinoć sam isto tako sudjelovao

između ostalih i na priredbi, obilježavanju Dana Hrvatske Državnosti, tako da svakako u ovih 8 - 10 dana sam susreo mnoge ljude i vidio, ili barem pokušao nazreti, i pozitivne i negativne, i lijepe, ugodne strane, kao što je festival, ali i razgovore i susrete koji nisu tako ni ohrabrujući ni ugodni. Jasno, naši ljudi u inozemstvu posvuda, tako i u Kanadi, imaju svoje svjetle, ali i svoje tamne strane života, kao što to posvuda, nažalost ima. Ono što nije previše ohrabrujuće, a prati nas u Domovini, kako u Hrvatskoj, tako u Bosni i Hercegovini, i reflektira se i ovdje, i to je dobro.. Veze su, dakle, žive. Ljudi prate što se tamo događa, ali evo ponekad čovjeka razžalosti kad vidi da ima onog što je tamo negativno, pa se to reflektira i ovdje. To je život, ali se nadam da će Hrvati koji žive u inozemstvu, vidjeti više i dalje nego vidimo mi. Oni koji su s nama bili, napose kad se je odlučivalo o sudbini, i to ne želim ni ovdje zaobići i ustvrditi da sam duboko uvjeren da Hrvatska nikad nebi bila samostalna da se Hrvati u BiH nikad nebi održali da nije bilo pomoći koja je došla od Hrvata u inozemstvu i tu je doista uloga bila kapitalna i baš iz tog iskustva se nadam da kao što smo bili jedno kad se rađao život, kad se branio život, nadam se da ćemo znati surađivati i da će inozemstvo znati naći svoje mjesto i ulogu i u očuvanju onoga što se u Hrvatskoj, hajdemo reći, izborilo i obranilo, i biti ustrajni u onome što u BiH još treba. Rekao bih stvoriti, to jest da Hrvati u BiH se održe, prežive, jer bez toga bojim se da bi bilo stavljeno doista ponovno u opasnost, dovedeno ono što nam je vjerujem svima sveto, a to jest da hrvatski narod ima svoju državu, jer narod koji ima svoju državu - on ce imati i strukture. On će imati načine kako zaštititi, kako braniti, kako negovati interes tog naroda. Ponekad me jako žalosti ono što mi se čini da bi u inozemstvu trebali ozbiljno shvatiti jest činjenica da Hrvati u inozemstvu već u drugoj generaciji imaju teškoće s materinjim jezikom. Jasno, ne radi se samo o jeziku. To je pokazatelj nekih trendova. Razumije se da je prvotna briga, rekao bih, uklopiti se, snaći se, integrirati se u novu sredinu, u novo društvo, u novu zemlju, ali mislim da je veliki gubitak i za Hrvate u inozemstvu i za nas u Domovini ako bi taj ogranak rijeke našega života, te žive rijeke koja se prelila evo i preko oceana, ako bi doista izgubila svoju kakvocu i ono što jest. Zato mislim da bi tome sve kulturne, sve crkvene, i ako hoćete i državne strukture, trebale posvetiti dovoljno pozornosti, jer bez jezika se zatvara most bilo kakvog razmišljanja, a ne realizacije povratka. Mislim da ne bi inozemstvo moglo dati i odigrati svoju ulogu, ako se barem dio ne bi vratio, jer bojim se da smo mi u Domovini - koliko god ima tamo i stručnosti i pameti i dobre volje, mislim da nismo dovoljno jaki ponijeti sav teret koji treba ponijeti i i ne bi bilo ni pravedno. Domovina jest majka, jer ona nas rađa, ona nam daje da toj majci kad joj je najteže - a tu pogotovo mislim na BiH - da joj barem dio djece koja su joj iz krila otišla ne vrate se i ne pomognu. Konačno, to je negdje jedna moralna, ali i ljudska

PISMA ČITATELJA

Rasprodaja Hrvatske

Kako to zvuči negativno. I dramatično. I dinamično. Ostajemo bez države. Strancima prodajemo Hrvatsku. Za koju smo se borili i ginuli. A novinari su nas lijepo upozoravali. Da komunističke laži i prijevare ne vode nikuda. Da imamo jalove političke programe. I da moramo priznati navodne hrvatske zločine. Pa su nas uništili. “I kad smo strastvenim popljuvavanjem na raznim razinama, dospijeli na poslijetku ne samo u gospodarsku krizu, nego prije svega u krizu morala i krizu samosvijesti, što nam se nudi kao gospodarsko i političko rješenje? Rasprodaja Hrvatske” - piše Maja Freundlich u “Prodaj me. prodaj me”...u Hrvatskoj ISKRI, br. 35, 31.05.99, strana 16, u Mississaugi (Vjesnik 16.05.99). I to su sve napravili destruktivni novinari. A poštteni novinari nisu to napravili. Oni su radili na procvatu Hrvatske. Samo ih je bilo malo. Pa Hrvatska nije procvatla. Zbog malog broja poštenih novinara. A Maja Freundlich spada u poštene novinare. Ne u rušilačke. Jerbo je pošteno reći da nije bilo komunističkih prijevара u gospodarstvu. Da nije bilo jalovih programa u politici. I da nije bilo navodnih hrvatskih zločina. E da se tako pisalo Hrvatska bi procvatla. Samo od pisanja. Međutim tako se nije pisalo. Ali je tako bilo. Pa je Hrvatska u cvatu. U krizi. I rasprodaje se. Amerikancima i Talijanima. Koji imaju milijune dolara. Da razviju naš turizam. I poboljšaju kvalitetu života. Jerbo to ljudi jedva čekaju. Koji su se napatili za Hrvatsku. Da bude bolja i berićetnija. Jerbo mi sami to ne znamo. Jedino je griješka da rasprodaju, nisu dali iseljenicima. A nisu dali jerbo oni nemaju milijune. Samo tisuće. A Hrvatska treba milijune. Osim toga su napustili Hrvatsku. U bijeli svijet otišli. Trbuhom za kruhom. Za boljim životom. Pa ih sada hrvatski Hrvati ne vole. A sada oće natrag sa dolarima. Biti bogatiji od njih. Pa to ne ide lako. Ne mogu zaboravit da imaju dolare. A zašto i bi. Dugo su radili. 30, 40 ili 50 godina. Više nego u Hrvatskoj. Pa onda im oće nametnut znanje i iskustvo. Koje oni neće. Jerbo onda misle da su gluplji od hrvatskih iseljenika. Koji ispadaju pametni. Oni oće svoje iskustvo. Ko djeca. Pa su se tako razišli. Ne misle i ne govore isto. Pa jedni drugima idu na živce. A druge zemlje u tranziciji su već rasprodale svoju zemlju. I cvatu. Ali Maja Freundlich piše da “druge tranzicijske zemlje nisu imale izbora. Druge tranzicijske zemlje nisu imale svoje iseljeništvo, bogato kapitalom, iskustvom i znanjem, kojemu je trebalo samo dati bolje uvjete pri povratku.” Ona misli da u najrazvijenijim zemljama žive samo hrvatski iseljenici. I da su po tome iznimke. A to nije točno. Tu u Kanadi žive iseljenici iz cijele Europe. Kako istočne tako i zapadne. Pa Hrvati nisu iznimke. Nego kasne. Nešto ih blokira. Polako odrastaju. Ko djeca. Ali Hrvatska se neće maknuti tamo gdje je. I niko je neće oduzeti Hrvatima. Samo im oće pokazati da se može ići brže. U blagostanje i mir. Bože čuvaj Hrvatsku.

Rina Šlezić

Gđa. Rina Šlezić je čelnik za promidžbu Kanadsko-hrvskog kongresa za Toronto i okolice.

Josip Mioč: MADE IN SRBIJA

U izlogu mi privuče pažnju odjevna športska kombinacija, pa iz znatiželje uđoh u trgovinu muške robe da se uvjerim u kvalitetu i sastavni dio tkanine. Čitajući postotak vlakana moram priznati bio sam iznenađen kad sam otkrio na međunarodnoj trgovačkoj naljepnici gdje doslovno piše: “Made in Srbija”. Tako

razmišljajući o političkim stvarnostima i suprotnostima, odlučio sam se na ovaj dopis.

U isto vrijeme održavali su se oni dobro “našminkani” srpski prosvjedi u Beogradu / Srbiji, a ulicama su paradirali srpski studenti, narod, i opozicione struje s Vukom Draškovićem na čelu. Svi također dobro znamo za neuspjeh tih prosvjeda, a sam V. Drašković završio je sa stotinama drugih u bolnicama, a ponovni politički pad Vuk Drašković doživio je nedavno, samo što je bez odobrenja Miloševića usudio se solo progovoriti “demokratskim” putem srbijanske televizije.

Svi koji pratimo svjetska politička gibanja znamo da država Srbija u međunarodnom subjektivitetu i ne postoji, nego postoji neka “krmja SR Jugoslavija”. Pitanje se samo po sebi nameće: zašto je uopće došlo do ponovnog priznanja bilo kakvog oblika pod imenom Jugoslavija, i zašto smo to mi “moralni” kao prvi priznati, nakon tenzija u ratu 1991 - 1995, pa nam to dovoljno samo po sebi govori, da se Srbi ne odriču veliko-srpske ideologije zacrtane po SANU, pa kroz gore spomenute prosvjede zar nisu željeli postići nešto više pred stranim mijenjem, tj. da pokažu svijetu da su i oni za “demokratiju” ili se već to dalo naslutiti da se tu stvaraju nove političke igre, a jedna je i ta koja je i dan danas aktualna, a riječ je o tzv. Južno-Europskoj Inicijativi prihvaćenoj i potpisanoj u Madridu 3. prosinca 1995. a na štetu Hrvatske.

U kontekstu svega toga možemo promatrati i hrvatske ne-sreće, spone i ucjene za glatke primitke Hrvatske u Europske Integracije (a jedna je i NATO), te i nadalje je za očekivati svaku vrst kušnje popuštanja, da bi nas kako tako ponovo primorali da živimo u nesnošljivom ozračju s nekim balkanskim plemenima ili “paradržavicama”, gdje bi Hrvatska ponovno bila “krava muzara”, a očito je da iza svega toga stoji novo imenovana Yuga, odnosno Srbija, jer je za njih bolan “brakolom” s Hrvatskom, a budućnost nezamisliva, posebno bez lakih i čvrstih hrvatskih deviza, te besplatnih godišnjih odmora po Plitvicama i Jadranu. Predsjednik Hrvatske dr. Franjo Tuđman već je u više navrata kroz svoje poslanice odbacivao te i takve opcije, potencirajući zato što mi zemljovidno pripadamo Srednjem i Zapadno-Europskom kulturnom svijetu. Prema tome hrvatski je stav jasan naspram Europske Unije, a to zlo morali bi odbaciti i svi drugi Hrvati koji sjede u Hrvatskoj Sabornici, bez obzira na svetonazorja i politička opredjeljenja. Ali, kako nažalost znamo da u Hrvatskoj ima puno takvih političkih “slijepaca”, a posebno u rušilačkim redovima “oporbenjaka”, razno raznih Juda, Srba, jugoslavena, autonomaša, prakсистa, srpskih zetova, liberala te i pokrštenim SDP-ovcima, za koje se sad sve više neslužbeno po novinama “šuška” da su kumovali u oduzimanju oružja od tzv. teritorijalne obrane pred samo izbijanje rata 1991.

Novi rat na južno-istočnom europskom podneblju govori nam kroz kosovsku krizu da su dojučerašnji graditelji i čuvari tzv. Jugoslavije odlučili s istim “tvrdoglavim” saveznikom vojno ga i ušutkati, što već “pokušavaju dobra dva mjeseca zračnim putem s tisuću aviona, ali ono što svakodnevno čitamo, čujemo i jedva vjerujemo preko malih ekrana jest dječja igra “kaubojja”, gdje faktički NATO gubi i postaje nemoćan naspram “prenapuhane jugo-srpske soldateske, a mi Hrvati i te kako znamo da je ta ista Yu-armada kao “mjehurić od sapunice”, te očito je da se nikom od NATO-vaca tamo ne gine. jer Yuga, odnosno Srbija ništa vrijednog tamo ni nema.

Također novo nastala situacija na hrvatskoj političkoj sceni najozbiljnije opominje stranku na vlasti da se ozbiljno priprema za buduće predizborne utakmice i da već sad gleda na stvaranje Hrvatskog Bloka prvenstveno među sljedbenicima Demokršćanske Pravaške i Radićeve državotvorne linije. ier su se minulih

Nastavak na str. 22

Dakle, sve je bilo baš kako treba - tako mi kažu oni koji su bili na tom pikniku (jer ja nažalost nisam u mogućnosti biti na svakoj organiziranoj akciji). Priznanje za uspješno obavljen posao ide lokalnom ogranku HDZ-a, koji su uložili veliki trud i dobili dobre, pozitivne rezultate i još jedno ogromno radno iskustvo. (VK)

U idućem broju:

Prikaz sa izložbe našeg prijatelja, akademskog slikara gosp. Ilije Vranešića.

Urednica na izložbi slika Ilije Vranešića, u Zagrebu.

Nastavak sa str. 23

mjeseci lijevi i desni liberali sjatili s Račanovim SDP-ovcima, po onoj narodnoj "Svaka ptica svome jatu leti.", a ono što sad pišu i govore može se naslutiti najgore, jer se drže one njihove poznate uzrečice: zavadi, pa vladaj...? Pa to upravo i čine kroz promjenu izbornog pravilnika, s listom za Dijasporu, a sve manje i manje o iseljeništvu mare. Kako smo nedavno u državotvorni sustav integrirali Podunavlje, te postoji mogućnost da će se istim putem "mračnim" silama većinski priključiti i tzv. naši "ugroženi".

Nadajmo se da će i na slijedećim izborima prevladati opća svijest državotvornih birača, te će još jednom odati povjerenje onima koji su ih izveli iz 70. godišnje pustinje beznađa, jer su

Ivica Puhalo- CANADA DAY

Kanada je divna zemlja koja nam je mnogima otvorila vrata u najtežim trenucima života. Velika većina nas ja zaista zahvalna, te je poštenim, teškim radom vratila i vraća Kanadi dug. Ipak, možda nebi bilo loše da svojoj savjesti danas postavimo nekoliko pitanja -
- Da li sam bio i jesam li radnik koji je odgovorno nosio i nosi svoj dio tereta ili sam baš ja taj (freeloader) koji iskorištava sistem i još onda ima lica da ga kritizira?
- Respektiram li druge ljude onako kako želim da oni poštuju mene, ili sjedim besposleno, jadikujem neprestano i uvijek sam pun zahtjeva?
- Jesam li za pomoć istinski nemocnim i hendikepiranima (ali ne i lažnim "fulirantima").
- Jesam li za pomoć starima, bolesnima i onima koji su bez svoje griješke izgubili posao?

I na kraju, **NISAM** za Kanadu - besposličara, laktaša, zlobnika, gundala, galamadžija, nezahvalnika, plačljivaca, ogorčenjaka, usijanih glava i parazita.

JESAM za Kanadu - marljivosti, poštenja, čistoće, intelektualnosti, časnog ponašanja i pravednosti.

Hrvati i te kako svijesni trenutačne svjetske nestabilnosti, a posebno u susjednim državama rata i mira, te i uviđaju da su sve ove đavolske kušnje prljave igre nevidljivih čimbenika i krojača sudbine malih naroda, koji su sve do pred kosovsko ratno žarište podržali i dvojnog jahača Slobu na "dvojrboj devi" jedne te iste države.

Da, istina je da je i stranka na vlasti x puta priznala svoje pogreške (a oporba nikada?). moramo im ljudski oprostiti, jer upravo kroz 10-godišnji rasplet nestajanja "tamnice naroda" s političke karte svijeta i za nas Hrvate to novije povijesno vrijeme bijaše vrlo složeno, mukotrpno, krvavo, bolno i trnovito, jer pred samo izbijanje rata mi tako reći nigdje u svijetu nismo imali oslonac, ili jakog političkog prijatelja, nego smo se oslonili u svoje vlastite snage, pa ujedinjeni po prvi put u povijesti Hrvata otpočeli i dovršili pobjedonosnu bitku.

Hvala Bogu, tako i bijaše, pa ne dozvolimo nikad više da nas vode i predstavljaju bilo gdje S. Radića "pijane guske", pa i za vrijeme najvećih strahota ovog minulog rata, naši su oporbenjaci pisali na sve četiri strane svijeta rušilačka protudržavna pisma i to vrlo "opasnih namjera", a svjedoci smo da tako nešto srpska opozicija ne usudi se ni javno misliti, a najbolji je primjer V. Draškovićev slučaj, pa kad je tzv. Jugoslavija bila 2 - 3 godine unazad pod Embargom, oni su nesmetano izvozili svoj "otpad" pod imenom MADE IN SRBIJA.

Naša "Croatia" u punom sastavu, čak je i Miss Croatia-e s njima....

obveza. Stoga, evo, mislim da uz sve teškoće koje Hrvati u inozemstvu imaju - vidim ovdje ima onih koji se bore i za egzistenciju, ali ima i onih koji su se vinuli u visine biznisa, bogatstva itd. Mislim da nam treba puno zajedništvo, puno jedinstva, nešto što će vezati one koji se bore za egzistenciju, koji su tek došli, koji ne znaju kuda se okrenuti da bi se doista snašli, da ih pomognu i da ih prihvate oni koji su već te prve korake prve godine, možda i prva desetljeća, prešli. Sad doista trebaju jedni druge. Pogotovo nam treba zajedništva na moralnoj, ali i na idejnoj i rekao bih gotovo i toj političkoj, da ne kažem, rodoljubnoj liniji. Mi možemo imati raznih mišljenja i to je dobro. Možemo imati bezbroj primjedbi na sve ono kako se radi, a nitko od nas nema pravo biti indiferentan prema bilo kome, bilo kojem Hrvatu, pogotovo kad je u pitanju Domovina, to znači Republika Hrvatska, a napose BiH. Evo, ja mislim da Hrvatima, kako u Domovini, tako i u inozemstvu treba puno zajedništva, treba puno jasnog pogleda u budućnost, a onda će nam svima biti lakše.

Mons. ja sam pratio dio Vašeg rada. Bio sam počašćen da jedan period Vas i služim, tako da doista mogu reći da znam sve što ste vi i ljudi oko Vas učinili u ratnom periodu. Međutim, par godina sam ovdje i doista ne znam situaciju koja je danas u Bosni i Hercegovini, makar u vrijeme kad sam ja bio nismo pravili razliku između Bosne niti Hercegovine. Recite nam što je to što karakterizira stanje Hrvata danas u B i H?

- Skoro svaki susret počinje s tim pitanjem i rekao bih ovo: Nije onako kako su nam spremali, to jest kada su se ponadali iz mnogih krugova, kao i iz onih iz kojih se mi nismo nikad nadali da će ovaj rat završiti tako, pogotovo agresija na BiH, ispraznivši, oslobodivši, da upotrijebim bezdušan neljudski izraz - očistivši BiH od Hrvata. Dakle, to se nije učinilo, pogotovo očistivši srednju Bosnu, i Posavinu. Nažalost, Posavina jest Banja Luka. Srednja Bosna se još drži i to upravo zahvaljujući poslovičnoj upornosti i poslovičnoj unutarnjoj snazi Hrvata iz BiH, ali nažalost moram isto tako reći, da nije ni onako kako smo mi željeli i nadali se da bude. Evo to je negdje još, rekao bih, prilično nejasno, napose kad je u pitanju politička vizija, Mislim da nje (političke vizije) nedostaje, mislim na nas kao što smo na jednoj strani bili svi kao jedan i složni. Bilo nam je jasno što treba činiti kad je u pitanju Republika Hrvatska. Mora biti, što koštalo da koštalo nezavisna država; da je to trenutak koji se ne smije propustiti i da su tu Hrvati pokazali jednu zavidnu moralnu razinu, ali isto tako jednu nevjerovatnu moralnu snagu i spremnost za uložiti sve što treba. Tu su, kako već rekoh, učinili bilo jedno Hrvati inozemstva, Hrvati Domovine. Na tisuće i tisuće mladića je pošlo iz BiH na obranu Hrvatske. Ja sam rođen u jednom malom selu, ali moram Vam reći da 90% mladića spremnih i sposobnih za rat su otišli čim je RH napadnuta boriti se tamo. Nažalost, više nije bilo mudrosti da im se kaže da se trebaju vratiti kasnije s tim iskustvom, s tom snagom i braniti našu opstojnost u BiH, i to je ta tamna strana našeg postavljanja, našeg stava, da nam nije bilo jasno što, kako se postaviti prema BiH i mi danas na svim razinama trpimo od te nejasnoće kako političke, a ako nema te idejne jasnoće, onda je jasno da vam djela ne mogu biti učinkovita. Mi, nažalost, smo zatečeni. Dayton je, jasno, nepravda koja u Nebo vapi. To je riješenje na američki način za BiH, koje umjesto da je pomogne, ono je odneglo. Jesu zaustavili rat, ali su zaustavili i mir. Međutim, evo u takvom jednom nedefiniranom stanju jasno je da su Hrvati kao najmanji narod vrlo zaplašeni; ne vide kakva će to biti njihova budućnost. K tome nemamo, ja to moram reći, nemamo dovoljne podrške kad je u pitanju ova vizija ni od službenog vodstva, još su tu silna kolebanja, još je tu "E, kad bi bilo tako, mi bismo radili ovako, a budući da nije, mi ne možemo prihvatiti itd. itd" To narod zbunjuje, ali unatoč toga držimo se

još i nadamo se da će ta poslovična spremnost - patiti za svoje - održati Hrvate do boljih vremena, a u tom međuvremenu mi pokušavamo. Evo, vi ste spomenuli da smo surađivali u "Napretku" za vrijeme rata. "Napredak" i dalje djeluje i radi u svojim podružnicama, u središnjici u Sarajevu itd. Mi smo uz to razvili još bezbroj projekata koji su mogući, među kojima su i katoličke škole i škole za Europu, kojima nudimo izobrazbu hrvatskoj katoličkoj djeci, baš u sredinama gdje nitko drugi nema snage, ne vidi smisla, kao što je Tuzla, kao što je Zenica, kao što je Travnik., kao što je Sarajevo, Konjic. Otvaramo te škole već od 94. u kojima danas ima 2,850 đaka, gdje im nudimo plan i program po mjeri Hrvata iz BiH, gdje im nudimo plan i program i školu za Europu. Evo, i uz sve druge projekte, preko Karitasa i drugih, koliko je moguće, stimuliramo, pozivamo i međunarodnu zajednicu, koja nažalost Hrvate ne tretira ravnopravno drugima, ali evo mi želimo ohrabriti one, koji su već u sebi hrabri, da izdrže, jer smatram da Bosna, za koju smo mi patili stoljećima, plaćali ju krvlju i patnjom, sada kada joj sviće zora nebi smjela ostati bez Hrvata. Ne bi smjela ostati bez Hrvata ne samo radi Hrvata u BiH, nego radi hrvatskog naroda kao takovog, radi naše moralne obveze prema onome što je Bosna značila Hrvatima i radi toga, i posebno radi toga, što prepustivši Bosnu drugima mi ćemo dovesti doista u neposrednu opasnost, kako sam to već naglasio, opstanak države Hrvatske, a mislim da onda ne bismo zaslužili da kao narod preživimo.

Monsinjore, ovo što smo čuli zaista je potresna slika onoga što Vi i naš puk tamo preživljavate. Ja bih Vas zamolio završno da nam kažete što drugi čine. Tu u prvom redu mislim na RH, bez nje mi ne možemo u BiH opstati, zatim, što eventualno drugi čine i što bi mogli uputiti kao poruku ovdje ljudima. Ja znam da je i samoj Hrvatskoj potrebna pomoć, ali je li Vaše mišljenje da je ovo trenutak kad Hrvati BiH trebaju i očekuju našu pomoć ovdje?

- Pa sigurno. U Hrvatskoj nije još ni blizu stanje takovo da joj ne bi trebala pomoć, ali mislim da je razlika upravo u tome što u Hrvatskoj Hrvati bez daljnje pomoći od bilo koga mogu preživjeti i opstati. U BiH to još nije slučaj. Inozemstvo je silno pomoglo Republiku Hrvatsku, i mislim da mu zato pripadaju najveće pohvale i zahvala. Republika Hrvatska treba pomoći Hrvatima u BiH, i Vi ste to dobro rekli. Ja sam to davno usporedio s jednom drastičnom slikom da Hrvati iz BiH, ako bi mislili da mogu bez pomoći Hrvata iz Hrvatske i Hrvata iz inozemstva, da bi ličili teletu koje u opasnosti napušta stado u uvjerenju da će samo izići s vukovima na kraj, rekao bih tako, iako nikoga ne bi trebalo s tim uspoređivati. Dakle, mi smo svjesni. Međutim, isto tako svjesni smo da nema cijene kojom se smije platiti negativan stav prema našem opstanku i ravnopravnosti u BiH. Hrvatska pokušava činiti, ali mislim da to treba biti transparentnije, da treba jasno reći - to još nije nikad rečeno - da se budućnost Hrvata doista odigrava i brani u BiH. Nama još treba najprije tog ispravnog stava, nas kao naroda, da je BiH domovina i Hrvata. BiH i Hrvatska su naša domovina, ali u dvije države. Hrvatska je država hrvatskog naroda, Bosna je država i hrvatskog naroda. Ako s te strane budemo, rekao bih, idejno, i razumski to branili; i svoj stav, prema tome, krojili i formirali, mislim da je to silna pomoć. Simpatija i pomalo vraćanje jednog ispravnog stava da Hrvati iz BiH nisu manji Hrvati nego oni koji su u Hrvatskoj. Jest, njima je teže, ali mi nismo manji Hrvati i to treba, čini mi se, napose ovdje u inozemstvu pomalo vraćati i pomalo ispravljati. Ne znači da je netko tko dolazi iz BiH nije Hrvat ili da je manji Hrvat - mislim da je to silna nepravda. Mi to svoje hrvatstvo tamo krvlju plaćamo, patnjom plaćamo i mi smo na njegov ponosni. S druge strane mislim da baš ovakove oblike pomoći - koliko je moguće - a znam da se je inozemstvo silno istrošilo, znam da

STRAH OD HRVATSKE JAVNOSTI

Moja prošlotjedna analiza Pakta o stabilnosti u Jugoistočnoj Europi izazvala je vrlo burnu reakciju najprije Ministarstva vanjskih poslova, zatim je "jedan visoki dužnosnik HDZ-a" naručio od Nacionalova novinara Mladena Pleše članak prepun prijetnja i teških riječi, da bi na kraju i BBC-jev radio opširno izvjestio o mojemu članku.

Glasnogovornici MVP-a u svojoj su konferenciji za tisak, sazvanoj neobično žurno, odmah u ponedjeljak dra-matično ustvrdili kako bi "nesudjelovanje u Paktu bilo protiv hrvatskih interesa", a istu je tvrdnju ponovio i Nacionalov članak. Obrazlažući to, izjavili su kako je u Pakt ugrađen "čitav niz mehanizama kojima se poštuju načela indivi-dualnosti, ravnopravnosti i transparentnosti". Budući da sam u svojemu prošlom članku ja ustvrdila kako Pakt o stabilnosti ustanovljava novu nadržavnu Regiju – Jugo-istočnu Europu, ako uspostavlja nadržavnu vladu – Regio-nalni stol, i njezina predsjedavajućega – Posebnoga koordi-natora, što će ga imenovati (!) Europska unija, i koji će OESS-u podnositi povremena izvješća o ponašanju zemalja članica Re-gije, i budući da sam ustvrdila kako je time riječ o ukidanju suvere-niteta svim zemljama objektima Pakta, pa tako i Hrvatskoj, ovo ne-hotično priznanje činovnika MVP-a, samo dodaje argumente mo-jim tvrdnjama. Naime, ako Pakt zemljama članicama "jamči indivi-dualnost i ravnopravnost", to je jasan logički dokaz kako one više ne posjeduju suverenitet. Naime, suverena država samim time je i individualna i ravnopravna s drugima, te o svojoj sudbini odlučuje sama. Ako joj, pak, netko izvana mora jamčiti individualnost, tada je jasno kako je ona svoju individualnost prepustila u tuđe ruke, na nečiju milost i nemilost, te da od toga drugoga očekuje milost u obliku "mehanizama jamstava individualnosti i ravnopravnosti". I gotovo da vas ne moram ni podsjećati kako smo takva "jamstva ravnopravnosti i individualnosti" imali i u Ustavu SFR Jugoslavije. Pa, znamo kako je to izgledalo u zbiljskom životu.

Dalje su činovnici, poslani od MVP-a neka brzo ublaže učinak istine, koju je netko želio prikriti a koju sam ja u svojem članku iznijela javnosti, izjavili i takvu besmislicu kao "termin Zapadni Balkan nije u Paktu geopolitički nego tehnički pojam". Tehnički za što? A izjavili su i to kako o valjanosti Pakta svjedoci i izražena volja Švicarske za ulazak u Pakt. Budući da je u pitanju Pakt o Jugo-istočnoj Europi, ne misle valjda kako će hrvatska javnost povjerovati da bi Švicarska željela pripadati Jugoistočnoj Europi?! Nije li posve jasno kako će za Regionalnim stolom, u toj guvernerovoj kolonijalnoj ustanovi, sjediti zemlje objekti i zemlje subjekti Pakta. Zemlje objekti su zemlje Jugoistočne Europe. To su one koje moraju poštivati i provoditi sve što im Regionalni stol naredi, a posebni koordinator će, u ime zemalja nadzornica, izvještavati OESS o ponašanju zemalja objekata. Zemlje upraviteljice, i njihove nad-nacionalne poluge ostvarivanja moci, poput MMF-a, Svjetske banke, Europske investicijske banke i ostalih, nastojat će u "Regiji" ostvariti svoje gospodarske probitke, i dakako, da se toj diobi jugo-istočnoeuropskoga kolača želi brzo pridružiti i Švicarska. Pa, i Ja-pan, koji sigurno ne pripada jugistočnoj Europi, ali želi imati gos-podarske koristi. Napokon, činovnici MVP-a, ne znajući kako bi se obranili od istine, ustvrdili su kako oni, koji kritiziraju Pakt, nisu pročitali njegov tekst. U mojem su članku, međutim, čitatelji mogli pročitati upravo velik broj citata, prenesen iz engleskoga izvornika, i to upravo one najgore dijelove, one koji ukazuju na pravi smisao Pakta.

Nacional je, pak, nevjerojatno vehemementno reagirao na moju običnu analizu jednoga dokumenta. Članak je naslovljen dramatično "Maja Freudlich po nalogu Pantovčaka ruši Matu Granića". Ne znam kako se u mojemu članku prepoznao upravo Mate Granić, kad ga ja nigdje ne spominjem, a kažem tek kako "oni među Hrvatima", koji Pakt smatraju odmakom od SECI, "okrutno zavaravaju i sebe i čitav hrvatski narod". Ali, zanimljivo je kako je moje protivljenje politički svršenoga čina, po kojoj bismo

bez pogovora i bez kritike trebali ući u Zapadni Balkan i Jugo-istočnu Europu samo zato što je zastupa ovaj ili onaj političar, odmah protumačeno kao "rušenje Mate Granića". Tko je Mate Granić, pa da se njega "ruši"? Je li u pitanju neka ustanova, ili pla-nina, ili spomenik, pa da ga se "ruši"? Nije, u pitanju je ministar vanjskih poslova. Nacional, doduše, ponosno ističe kako je riječ o čovjeku koji se s Robinom Cookom u tri dana susreo čak dva put. Ali, mi danas živimo u demokratskoj Hrvatskoj, u kojoj jedna poli-tička osoba zastupa jedno političko stajalište, a druga drugo, i do najboljega rješenja dolazimo demokratskim dijalogom, priporom ili suglasjem.

Nacionalov "visoki dužnosnik HDZ-a", međutim, misli kako se Paktu "usuduju suprotstaviti" samo "najrigidniji i marginalni kru-govi u društvu". Unatoč toj Nacionalovoj komunističkoj retorici koja je "rigidnim" proglašavala i hrvatski nacionalizam, unatoč pogro-maškom odnosu kojim bi trebalo preplašti moje istomišljenike, riječ je ovdje ipak o hrvatskomu suverenitetu.

Riječ je o tomu da nas i činovnici MVP-a, i Nacionalov no-vinar i njegov "visoki dužnosnik", neprestano plaše kako ćemo, ne udemo li u Pakt biti kažnjeni. A skrivaju od hrvatske javnosti što će nam se dogoditi udemo li u Pakt. Na primjer, u Paktu se jasno ka-že kako "Special Coordinator will chair the South Eastern Europe Regional Table and will be responsible (!) for promoting achieve-ment of the Pact ... and will provide periodic progress reports (!) to the OSCE". Skrivaju kako se prihvaćanjem Pakta udaljujemo od euroatlantskih integracija jer će približavanje "presudno ovisiti o predanosti provedbi ciljeva Pakta, i osobito o pripravnosti zemalja na bilateralnu i multilateralnu suradnju", o čemu će Koordinator podnositi izvješća. Na kraju Nacionalova teksta kaže se kako je "Pakt o stabilnosti od presudnog i vitalnog značenja za Hrvatsku". Pa, ako je tako, zašto se onda i Nacional i njegov "visoki dužnos-nik HDZ-a" protive mojemu prijedlogu da se s cjelovitim tekstom Pakta izide pred hrvatsku javnost, da ga svatko može svagdje u cjelosti pročitati, i da se napokon o njegovu prihvaćanju organizira referendum? Ako je Pakt nesumnjivo dobar za Hrvatsku i Hrvate, oni će to svakako znati prepoznati, kao što su uzastopno na izborima prepoznali predsjednika Tudmana kao zaštitnika svojih nacionalnih probitaka, ili kao što su nedavno zapadnoeuropske zemlje prepoznale stranke desnoga centra kao zaštitnike svojih nacionalnih interesa. Zašto bismo se bojali hrvatske javnosti? ("U sridu", Vjesnik 18.6.1999)

PREDBILJEŽITE SE NA HRVATSKU ISKRU....

Služile se našim pokroviteljima:

Modern Age Plastics Inc.

Custom Plastic Fabrication
Specializing in Acrylics:

Designing, CNC Machining, Computerized
Vinyl Signs, Point of Purchase Displays

For more information: Please call Stan Trtnaj

Tel: 416-675-2955 Fax: 416-675-2965

50 Fasken Dr. Units #2,3,4,5,

Etobicoke, Ontario, M9W 1K5

Događaji naše zajednice

7. "Dorin" golf turnir

Pred oko 15 dana održan je 7. Dorin golf turnir. Siguma sam da vas je razveselila prva strana HRVATSKE ISKRE sa nasmijanim organizatorima ovog vrlo popularnog golf turnira među Kanadanima, što posebno ističem - gosp. Stankom Trtnjem i Bobom Galamagom, vlasnicima i partnerima poduzeća ModernAge Plastics, pokrovitelja i dobrog prijatelja HRVATSKE ISKRE. Ove godine je postignut rekord - došlo je najviše golfera, uglavnom Kanadana, koji dolaze iz godine u godinu u sve većem i većem broju. Hrvata je bilo u vrlo malom broju, što me je upravo razžalostilo, jer rijetko koja udruga radi tako dobro kao "Dora", i rijetki su ljudi, kao što je predsjednik "Dore" u Kanadi, gosp. Stanko Trtnaj. Svi smo se mi tu i tamo opekli, ali mislim da je vrijeme da se prestane puhati i na hladno, jer djeci treba pomoć još i danas. No, ništa neće zaustaviti obitelj Trtnaj (jer svi, i stariji i mladi) su u ovom hvale vrijednom projektu.

Pobjednici sa "Dorinog" golf turnira

Kao i do ove godine, skupljeno je za pomoć 25 djece, za godinu dana, i kao svaka akcija koja uspije, i ova akcija je bila prepuna svega lijepoga. Ja nisam golfer (ne mogu svi sve), ali sjedila sam za stolom na večeri (koja je bila upravo fantastična - odojak je bio za prste polizati) s nekolicinom igrača, koji su toliko uživali da su to stalno naglašavali, posebno širinom svojih osmjeha i stalnim pričama o događajima dana. Mnogi golferi i za mojim stolom i oko mene na pozicijama su u svom privatnom životu koje donose mnogo stresa, no očito je bilo da je sve bilo odlično organizirano i da su svi uživali. Dokaz da je sve bilo kako treba je pitanje koje sam par puta čula tamo "A kad će biti slijedeći Dorin gold turnir? Nemoj me zaboraviti obavjestiti!" - pitanje upućeno gđi. Trtnaj, koja je bila gdje god je trebalo.

Iako je očito da su se organizatori naradili iz sve snage, svi su bili više nego zadovoljni. Sunce je sjalo na igrače, svi su dobili čak i poklone - čak i mi koji smo bili samo na večeri (još jednom hvala i na službenom pozivu HRVATSKOJ ISKRI), ali ono što je ipak najvažnije, i ono što je ipak obasjavalo sva lica 15. lipnja u Croatia banquet hall-u je pomisao da su još jednom - svi zajedno - pomogli one kojima je pomoć potrebna - djecu Hrvatske.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 37, 30. VI, 1999

Čestitamo svima koji su sudjelovali u ovom turniru - i golferima i organizatorima i nadamo se da će naša zajednica biti puno bolje zastupljena iduće godine. Tko zna, možda bi bilo dobro već sada nazvati gosp. Stanka Trtnja (416)675-2955 I rezervirati mjesto za iduću godinu.

VESELJE HRVATSKOG ANSAMBLA "HRVATSKA" Miss.

U nedjelju 27. lipnja folklorni ansambl "Hrvatska" Mississauga organizirala je piknik u hrvatskom parku kluba "Karlovac", u Miltonu.

Unatoč lošem i kišnom vremenu, piknik je bio uspješan. Iako brojčano ne baš jaki, ali zato duhom i voljom neslomljivi, naši gosti i naša potpora bili su uporni i izdržljivi. Uz fino pečenje sa ražnja i kolača i kave iz kuhinje, naši su posjetitelji imali priliku prisustvovati misnom slavlju koje je vodio otac Ilija iz Oakvila, a naši mladi posjetitelji su imali priliku pokazati svoju vještost i brzinu u igrama koje je za njih organizirala gđa. Mira Hajsan s pomoćnicama. Pod kraj dana naši su tamburaši uzeli svoje tambure u ruke, pa nam svima svojom svirkom uljepšali i ublažili naporan dan. Da im je to uspjelo dokazali su prisutni svojim plesom za koji se je još našlo malo snage.

I tako je prošao još jedan piknik, a svima koji su pomagali još jednom "hvala".

V. Pernar

Predsjednik Folklornog ansambla "Hrvatska" Miss.

PIKNIK, PEČENJE I ZADOVOLJSTVO

20. lipnja ove godine na Hrvatskom društvenom centru u Norvalu, kao i svake godine u ovo vrijeme, održan je piknik lokalnog ogranka HDZ-a. Kako je ovo vrijeme raznih piknika - a mislim da ih je tog dana bilo bar još tri, posjeta nije bila onakva kao što se očekivala, što je velika šteta. Sam Norval je veoma ugodno mjesto za obiteljsku razonodu, koja postaje ona prava kad ste u društvu svojih. Sam ugođaj ovogodišnjeg piknika bio je više nego dobar. Posjetiteljima je bila pružena prilika odmora i opuštanja među poznatim i dragim licima. Nastavljena je tradicija, a ove godine je i novost podjele natjecateljskog pokala kojeg je u nogometu, po prvi put, između momčadi HDZ i momčadi oporbe osvojila selekcija hadezeovaca. Nije to bilo natjecanje između zagrižljivih protivnika, nego dobrodušno i veselo, prijateljsko nadmetanje u natjecanju lopte, što je na sve ostavilo razdragani dojam. Rezultat je bio 6:2, no to nije rezultiralo ljutnjom i negativnom raspoloženjem, nego se pretvorilo u veselicu konzumiranja izvanrednog pečenja i kvalitetnog piva.

Josip Pavličić, predsjednik HDZ/Kanada rukuje se s kapetanom protivničke momčadi. (Momčad HDZ u bijelom, oporba u plavim dresovima)

MOJ PRVI PLANINARSKI SUSRET S BIOKOVOM

Što dalje životni vijek čovjeka odmiče, to se i sjećanja sve više koriste na one događaje koji su se kao lijepi i ugodni usjekli dublje u naše sjećanje.

Eto, tako sam prelistavajući svoju planinarsku arhivu pomislio da opišem svoj prvi planinarski susret s divnom našom priobalnom planinom Biokovom, tom brdskom grdosijom što se poput bedema izdiže nad obalom našeg modrog Jadrana. Zbog nje je krajolik Makarskog primorja kao ukrasna kulisa prirode,amac za turiste, planinare i sve ostale prolaznike po tom dijelu kopna ili mora. Dogodilo se to tada ovako!

U srpnju 1957. godine prvi sam puta ljetovao na Makarskom primorju, u slikovitoj Makarskoj. Kod stanodavke sam se raspitao kako bih i kojim putem mogao stići na vrh Vošac (1421 m) u Biokovu, koji gordo strši baš iznad same Makarske, djelujući na planinarsku dušu i srce tako privlačno. Macac za taj planinarski uspon bila je i jama ledenica blizu planinarskog doma pod Vošcem, odakle su "ledari" nekoć iznosili led za potrebe slastičara i ugostitelja u Makarskoj. Uputila me na stazu preko sela Makra, koje leži pri dnu strme južne padine Biokova, a iznad grada Makarske. Odmah me posebno upozorila da na uspon moram krenuti vrlo rano izjutra, barem oko četiri sata, i vratiti se najkasnije do deset sati prije podne, tj. prije no što zapeče ljetna sunčana žega.

I tako sam ja šestog srpnja stvarno stvarno u cik zore, te stigao na prijevoj Škrbinu (1326 m) odakle je prekrasan pogled na Makarsku i cijelo priobalje. Taj divan vidik, zabilježen fotografijom, poslije je objavljen na naslovnici časopisa "Naše planine" (br. 9/10 - 1987). Do planinarskog doma pod Vošcem (1370 m) stigao sam oko sedam sati izjutra.

U domu su bili opskrbnik inače iz sela Makra, i tri Čeha, kupališna gosta iz Tučepa, gdje su boravili u organizaciji državne turističke agencije "Čedok".

Odmarajući se prije posjeta obližnjoj ledenici, počaskao sam s njima uz odlično domaće crno vino, iz opskrbnikova vinograda oko sela Makra. Vrativši se iz ledenice zatekao sam Čeha još u domu, a bili su razgovorljiviji nego prije, fino crno domaće vince očito je djelovalo. Kako sam u međuvremenu ispio svu limunadu iz svoje planinarske čuturice, dao sam u nju natočiti tog crnjaka, da bih po povratku u Makarsku za večerom gucnuo zajedno sa suprugom domaću kapljicu, a uz sjećanje na današnji planinarski "podvig". Popio sam malo i još popričao s njima, pa smo tada, na moje nutkanje, svi zajedno krenuli nizbrdo, čakulajući usput. Oni su postali vrlo otvoreni, žaleći se kako je kod njih (u tadašnjem "socijalizmu") život siv, a u nas vedriji i opušteniji od njihova. Silazeći stigli smo do mjesta gdje se odvajala staza za Tučepu i tu smo se razdvojili. Čuo sam ih još neko vrijeme kako na češkom pjevaju u sav glas, a ja, pogledavši na sat, opazim da sam u znatnom zakašnjenju svladavanja preostalog silaza i sjetim se upozorenja moje stanodavke, ali bilo je već oko deset sati. Trebalo je dakle barem još sat strmog silaza po užarenom pobočju Bikova. Jurio sam nizbrdice, ali je nemilosrdno sunce sve jače žeglo. Ispred sela Marka zavrtjelo mi se u galvi. Prisjećam se kako sam se našao ispred neke kućice otvorenih vratiju, uletio u njen mrak i tamo se skljkao na zemljani pod. Nakon nekog vremena osjetim da sam zaliven. Iznad mene stajala je neka starica, sva u crnini. Držala je starinski limeni bokal u rukama, pa je, ponovo me zalivši vodom, jadikovala: "Sinko, oli si živ, oli si se pribra?"

Prisjetih se što mi se zbilom i nakon kraćeg oporavka u hladovini polumraka te male prostorije, uz toplu zahvalu toj bakici, sjurim u Makarsku ravno na onu poznatu šljunčanu pla-

žu polumjesečastog oblika. Bilo je već oko podneva (!), a ne tek 10 sati. Na plaži ugledam svoju suprugu i sinčića, no ja bez pozdrava, odbacivši samo fotoaparat, odjurim u kratkim

Koze na Biokovu

hlačama, majici i sandalama ravno u more! Tek tada sam živnuo. Vratim se zatim k njima da im ispričam moju planinarsku dogodovštinu. Kada sam "referat" htio potkrijepiti s onim dobrim crnjakom iz planinarskog doma te natočio supruzi i sebi po čašu, ustanovim na svoje zaprepaštenje da se crnjak nažalost pretvorio u kvasinu, jer je mučkanje a i ostatak limunade, djelovalo na brzu pretvorbu finog crnjaka u kiseli ocat. I tako ostade samo uspomena uz pričanje!

Biokovo s vrhom Sv. Jure (1962 m) zaista je posebno lijepa i za nas planinare zanimljiva, privlačna planina, jer se gore može i kasno poslije zime doživjeti snijeg, led ili mraz, dok je uz more već moguće kupanje! Šteta da je Biokovo iz Zagreba tako daleko! Bikovo pruža svakome tko voli prirodu puno ugodaja, iznenađenja i zanimljivosti! Ta se planina ne može zaboraviti!

Marijan Wilhelm, Zagreb

Hrvatski planinar, listopad 1998, s 292

Nastavak sa str. 19

O veličini predstave govori i podatak da se za izvedbu mora spremati čak stotinu kostima, otprilike koliko i za deset "običnih" predstava. Kostimografinja Marina Štemberger nastavlja se na glazbenu potku ove predstave i kaže da je glazba zapravo estetska smjernica i u oblikovanju kostima.

- Kao ni glazba, ni kostimi neće biti citati nego će imati istarske komponente, tj. bit će određena parafraza osnovnih povijesnih odrednica istarske sredine - kaže Marina.

V. Milovan, *Glas Istre*, 15. lipnja 1999., str. 25. (HIC)

Medvjedi na Plitvicama

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 37, 30. VI, 1999

Matthew Fisher, Sun's Columnist at Large

The awful truth is emerging in Kosovo

PRISTINA, Yugoslavia -- Someone back in Canada wanted to know if I was sickened by the incontrovertible evidence of a massacre of Kosovar Albanians that I chanced upon a few days ago. It does me no good to become emotionally involved in the horrors I have witnessed in Kosovo and elsewhere during a working lifetime spent mostly on the road and often in the darkest corners of the planet. Reflecting too much on what I saw in Somalia, Rwanda and Chechnya can't bring back the dead. It can't help my psyche, either. Better, I believe, to present the awful facts as dispassionately and as accurately as possible. Such stories are compelling not because I witnessed them but because they are about the most two basic elements of human existence: life and death. Yes, the stench of a half-burned body is revolting. The only way I could endure the smell for even a couple of seconds the other day was to stuff toilet paper in my nostrils. But it lingered in my clothes and on my skin for days afterwards, no matter how much I bathed.

Yes, the sight of two headless youths by a fast-running stream was revolting - all the more so as the victims were murdered in a spot that would otherwise make a lovely postcard or a romantic picnic ground. But more than anything, what I felt when I saw the body parts poking from the dirt in four makeshift mass graves was not revulsion or sadness, it was anger at the knowledge that what I was seeing was only a small part of an outrageous plan generated in Belgrade to eliminate Albanians from Kosovo.

I am angry that the West did not act much, much sooner and with much, much greater resolve to stop the lunacy in the Balkans. After the devastation of Vukovar, how could Mostar, Sarajevo, Srebrenica, Krajina and Kosovo be tolerated by any well-meaning foreign government? Yet they were.

I am angry with NATO's political leadership for not giving its military commanders the option of forcing the issue with Belgrade by deploying a credible ground force to the Balkans and for not giving those commanders orders to bomb severely from the very start to shorten the war - and the suffering of both the Albanians and Serbians.

Angry with leaders

I am angry with those same political leaders for not acknowledging that since most Serbians supported the general war aims of the Milosevic regime, NATO's war was actually against all of Serbia and not just its diseased leadership.

I am angry with NATO's commanders for creating the false expectations that smart weapons were infallible or for not providing better information from SAS and Special Forces spies about the wanton savagery taking place on the ground in Kosovo.

I am angry with western commentators for mistakenly believing that more talks with Belgrade would bring peace and for righteously ridiculing NATO for a bombing campaign that was actually cleaner than advertised. From everything I've seen in Kosovo (Belgrade will not allow me to see the rest of Serbia), the targets selected by the alliance were destroyed with fantastic precision, civilian casualties were negligible and the damage to core infrastructure - water and power - was minimal and quickly reversible. Another bit of nonsense

advanced by some commentators is that NATO was cowardly because it used hi-tech tricks to humble tiny, backward Serbia. Yet there was no qualitative difference between NATO's staggering military superiority over Serbia and the warplanes, tanks and artillery that Serbia threw against the lightly armed Kosovo Liberation Army and unarmed Kosovar Albanians.

Lots of e-mail I am also angry with some of the many Serbian readers who have bombarded me every day for the past few months with e-mails about Kosovo. A few Serbian correspondents made their views known to me in a fair, polite and thoughtful way. Many others wrote vile, often incoherent screeds threatening me with every possible misfortune. Like so many of my colleagues, I was constantly accused of not understanding the bloody, primitive mentality of the Albanians, of refusing to acknowledge that everything written about the Serbs in Kosovo was a British or American lie, that NATO and its political and military commanders were more guilty of war crimes than Milosevic and his inner circle and, most ludicrous of all, that NATO was interested in the Balkans because it wanted to establish bases there so the western democracies could plunder its resources.

The awful truth emerging from Kosovo is that Serbia's behaviour toward Albanians here was beastly in the extreme. The outrages were on a scale not seen in either Croatia or Bosnia. After seeing so many bodies, body parts and fresh graves, I am furious at what Serbia almost got away with. (The Toronto Sun, June 20, 1999)

QUOTATION OF THE WEEK

Those who killed innocent civilians "do not belong to the Serbian nation, but to the nation of criminals." He added that every Yugoslav soldier carries a booklet on "humanitarian law and the rules of war." -- Milosevic aide Zoran Matić, quoted in the "International Herald Tribune" of 25. June.

OPORBA OŠTRO PROTIV BILO KAKVE USPOREDBE PREDSJEDNIKA TUĐMANA S MILOŠEVICEM!

ZAGREB, 1. lipnja - U New York Timesu pojavio se članak u kojem se ponovno u negativnom kontekstu govori o predsjedniku Tuđmanu, kojeg se uspoređuje sa srpskim diktatorom Miloševićem protiv kojega je podignuta optužnica pred Haaškim sudom. Iznova se nameće "ravnoteža krivnje", te se sugerira kako bi i protiv hrvatskog predsjednika -trebalo poduzeti neke akcije pred Haaškim tribunalom. Čelnike političkih stranaka zatražili smo komentar tih navoda.

"Ne želimo komentirati niti se očitovati o novinskom tekstu u kojem se špekulira o nečijoj odgovornosti bez ikakva argumenta i valjanih razloga", rekao je glasnogovornik HDZ - a Ivica Ropuš. "Neopravdano je i neistinito izjednačavati u bilo kojem pogledu Tuđmana i Miloševića", smatra potpredsjednik SDP - a Zdravko Tomac. Milošević je agresor koji je vodio osvajački rat s ciljem osvajanja tuđih teritorija i istjerivanja nesrpskih naroda, dok je Tuđman organizirao obrambeni rat koji se nije mogao izbjeći i u kojem je nastojao da se poštuje ratno pravo, nastavlja Tomac, upozoravajući da je bilo povreda, "ali službena hrvatska politika držala se ratnog prava". On tvrdi da je Milošević poveo rat s genocidnim ciljem i kada je i međunarodna zajednica nudila planove podjele Bosne, došlo je do sukoba Hrvata i Bošnjaka, što će reci da je do tog sukoba također došlo zbog Miloševićeve agresije. "Ovo nije prvi tekst, već pet - šest godina se objavljuju takvi tekstovi i ne bih im davao preveliko značenje, a više me brine inicijativa predsjednika Tuđmana o podjeli Kosova", tvrdi Tomac.

Luka Trconić, potpredsjednik HSS - a, kaže da je izjednačavanje predsjednika Tuđmana s Miloševićem neumjesno i nedobro namjerno prema Hrvatskoj. Riječ je, kaže, o podmetanjima koja ne treba ozbiljno razmatrati. "Takve objede sračunate su na diskvalifikaciju hrvatske politike i predstavljaju neprihvatljiv pokušaj da se, izjednačavanjem predsjednika Tuđmana sa zločincem Miloševićem, Hrvatska na mala vrata pokuša uvući u krug zločina", kaže Trconić. Zaključuje da "svemu tome ne bi trebalo pridavati previše pažnje" te da to "ne bi trebalo izazvati reakciju naše strane, jer bi to bilo kontraproduktivno".

"HSLS odbija bilo kakvo izjednačavanje krivnje za rat u Hrvatskoj i predsjednika Tuđmana s ratnim zločincem Miloševićem", kaže Jozo Radoš, glavni tajnik HSLS - a, te dodaje da "tekst u New York Timesu pokazuje nesklonost prema Hrvatskoj i nije objektivan". Radoš napominje da je "svojim nepotrebnim izjavama o podjeli Kosova i krivom politikom prema BiH, pa i dobrim odnosima s Miloševićem, predsjednik Tuđman izazvao neke sumnje u međunarodnoj javnosti čime je dijelom i sam pridonio negativnim ocjenama svoje politike".

"Optužbama protiv predsjednika Tuđmana koje su izrečene u New York Timesu, s obzirom da ne dolaze od službenih američkih krugova, ne bi trebalo davati preveliku pozornost. Da je to izrečeno primjerice u Washington Postu, to bi mogao biti znak za zabrinutost, jer se u tom listu u većoj mjeri izražavaju gledišta američke Vlade", komentirao je Zlatko Kramarić, potpredsjednik LS-a. Prema njegovim riječima, pokušaji izjednačavanja krivnje Miloševića i predsjednika Tuđmana, te nametanje krivnje Hrvatskoj za rat, ustaljena je praksa u nekim međunarodnim krugovima. "Naš Domovinski rat bio je neupitan, no, bilo je nekih nespretnosti vezanih za BiH, što nam je priskrbilo negativne bodove", tvrdi Kramarić. To smo, nastavlja, u znatnoj mjeri uspjeli otkloniti potpisivanjem Washingtonskog i Daytonskog sporazuma. No "očito je da su neki repovi ostali, pa smo i sada, možda i zbog naše naivnosti, stigmatizirani u nekim međunarodnim krugovima". Kramarić smatra da su "tome pridonijele i posljednje Predsjednikove nepotrebne izjave o podjeli Kosova".

"Nismo očekivali da će pisanje New York Timesa otici tako daleko u nebulozama", bio je prvi komentar glasnogovornika HSP - a Miroslava Rožica. On podsjeća da je "New York Times počeo

pisati gluposti o Hrvatskoj prije godinu i pol dana tvrdeći da je HSP proustaška stranka, a nastavilo se optuživanjem vlasti za proustaški režim". S obzirom da se NY Times smatra glasnogovornikom nekih političkih krugova u Americi, u HSP - u smatraju da ministar vanjskih poslova Mate Granić ne bi trebao pokazati svoju poslovitu neodlučnost u reakcijama. "To znači da bi, ne samo naš veleposlanik u SAD - u Žužul, već i ministar Granić trebali uložiti oštar prosvjed protiv takvog pisanja lista koji se povezuje s Vladinim krugovima u Americi", smatra Rožic. Po njegovu mišljenju, takvo pisanje neće se odraziti na vanjskopolitički položaj Hrvatske. "To je kao da me pitate kako će se na europsku javnost odraziti tužba podignuta protiv Paco Rabbanea koji je rekao da će stanica "Mir" 26. lipnja, prema proročanstvu Nostradamusa, pasti na jug Francuske".

Snjezana Čanić, Vjesnik, 18. lipnja 1999.

SVIJET TEK DANAS SHVAĆA ŠTO SE DOGODILO U VUKOVARU

VUKOVAR, BOROVO NASELJE, 17. lipnja - U nazočnosti oko dvije stotine članova Saveza udruge obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja u četvrtak je u Borovu Naselju predstavljena knjiga "Suzama do istine". Na njezinih 488 stranica rječju i slikom govori se o danas još uvijek prisutnom pitanju "gdje su naši najmiliji" te odgovorima u obliku pojedinačnih i masovnih grobnica, identificiranih i neidentificiranih posmrtnih ostataka. Autor knjige je dr. Vladimir Horvat, izdavač Udruga obitelji i roditelja zarobljenih i nasilno odvedenih hrvatskih branitelja "Vukovarske majke", dok je suizdavač Savez udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja.

Pozdravljajući nazočne, među kojima su bili i ministar hrvatskih branitelja Domovinskoga rata dr. Juraj Njavro, pomoćnik ministra unutarnjih poslova Zlatko Gledec te predsjednik Vlade Komisije za zatočene i nestale Ivan Grujić, predsjednik Saveza udruga Josip Jagec izrazio je zadovoljstvo nazočnošću velikoga broja članova koji su se prvi put okupili na jednom mjestu.

Ministar Njavro je podsjetio kako su se u najtežim ratnim vremenima najhrabriji među hrabrima odupirali osvajačkoj jugovojsci koja je iza sebe ostavljala razorene domove i masovne grobnice, te dodao da je svijet tek danas shvatio što se uistinu dogodilo na ovim prostorima. Na predstavljanju knjige upozoreno je i na to kako su članovi ovih udruga obilazili svjetske čelnike koji su ih redovito primali, ali ne i do kraja razumjeli. Ljudska je obveza, rečeno je, onih koji su sudjelovali u ratu protiv Hrvatske, prije svega lokalnih Srba, da progovore i da budu svjedoci istine o tome gdje su pokopani mrtvi. Potom je prikazan dokumentarni film "Gdje su naši najmiliji - sedam godina poslije", a na istu temu postavljena je i izložba fotografija. Promociji je prethodilo polaganje vijenaca i paljenje svijeća na Spomen - obilježje na Ovčari, a potom i na Groblju hrvatskih branitelja u Vukovaru kojem su bili nazočni svi članovi obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja.

ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU

iznijeti vjerodostojne historijske dokaze. Uz to, da su Hrvati već imali svoju kulturu, svoj način izražavanja i da su prigrllili nauku Krisovu svojim jezikom i svojim pismom. Da im je crkva bila narodna hrvatska i da se bore se za nju i uzdaju se u nju očuvali se sve do danas.

Sredina spomenika sastoji se od dvaju simbola - Hrvatske i lava. I to je zapravo najjači momenat čitavog spomenika. Na spomenutom kamenom luku kleči Hrvatska. Jako mišićavo, gorštačko tijelo uzdigla je snažno, kao da očekuje navalu, ili kao da ju je već netom odbila. Podigla je zgrčenu piest, a pogled je uprla nekuda blizu, kao da tko pred njom stoji, tko hoće da ju satre. Izražaj krpčine i odlučnosti upravo je divan. Ublažuje se sa finom ornamentikom poculice i vrlo liepom kompliciranom gustom pletenom starohrvatskom frizurou, s koje padaju na vrat do dvije vrbce. Hrvatska je obučena u lahki ženski lisnati oklop (lorika), a na njem je grb Hrvatske. Oko polunagih ramena bačen je na lahko kraljevski plašt, tek na rubovima iskicen kamenjem i vezivom. S desna do nogu još hrvatska kruna s križcem, kako nalazimo na starohrvatskih pečatima, izpod krune je lovorova grančica i listina, o kojoj visi omašni faksimile pečata kralja Petra Krešimira. Taj je pečat također točno raden prema onoj listini za uređenje meda rabske biskupije od 8. srpnja 1071. Nosi i vjerni napis - SIGILLUM REGIS CRESIMIRI DAM (...) ET CROA (...), i sliku hrvatskoga kralja Petra Krešimira Velikoga kako sjedi na tronu, držeći u desnici žezlo, u lijevici kruglju zemaljsku. Do Hrvatske je lav, raztrgao je debele željezne rešetke i drži ih zubmi i pandžama i ponosno hoće da se uzdigne na kamenom podnožju, koje je opet točno imitacija drugog jednog odlomka građevnog hrvatskog spomenika iz doba kneza Branimira. Na vanjskoj strani nosi nadpis (TEMPORE DUCIS) BRANIMIRI ANNOR (UM) XPI SACRA DE VIRG(INE) CARNE(M) ET SU(M)PS(IT) S(EU) DCCCCLXXX ET VIII VI. Q(NE) INDIC(TIONE) na nutarnjoj strani.

Lav izlazi iz dubine, koja se nalazi izpod same buste i ima prikazati tamni zatvor, u koji ga iza željeznih rešetki zatvorili, a on ih svom snagom razkinuo.

Simbolika sredine ovoga spomenika kaže nam, da smo znali i kadri zbaciti sa sebe jaram i igo potištenosti, da su nam naša prava oduzeli, ali da cemo mi odlučno znati stojati na temelju naših pravica i junački ih braniti, gledajući ponosno i čestitim srcem svakome neprijatelju u oči. Dok samo podnožje simboliše političku i državnu našu prošlost, gdje se nalaze naša stečena i ujamčena prava, sredina simboliše nam skorbu budućnost Hrvatske, koja će dosegnuti staru svoju slavu, a po nauči Antuna Starčevića.

Treći dio samog spomenika sastoji se od buste dra. Ante Starčevića. U pozadini samoga spomenika uzdiže se stari hrastov dub, kora mu je raspukla, grane jake i debele odsjekoše mu, tek bršljen skromno se uz njega vije. Samo je jedna grana ostala i tjera svoje mladice svježe i puno lišća savija se do prsiju same buste. Hrvatski je narod kao stari, posivjeli, čvrsti dub, što prkosi buri i nevremenu. Posjekoše mu najjače grane njegove Dalmaciju, Istru, Bosnu ponosnu i zelenu kronju njegovu Zrinjske i Frankopane, al on još vazda stoji jak i nepokolebiv, iz one male, al još snažne grane prolisat će opet stari dub.

Iz pokolenja, ti sitni listovi velikog hrvatskog naroda, sklonut će se kao i oni hrastovi listovi, do srca velikog učitelja u harnosti i divljenju u dobi sunca i slobode. Dub prelazi polako u oblik poprsja, dok su ramena kao na grčkom torzu odsječena i poput odrezka grana razpucana i rahla.

Sprijeđa počiva busta opet točno na sadjelanom dolomku građevnog spomenika, koji je naden na kapitolu u Kninu sa napisom (TREP)IMIR SO. Nad time je napis spomenika DR. ANTE STARČEVIC, a onda opet jedan starohrvatski ličasti kameni motiv.

Nastavak sa strane 16
Iremda će se iscljenički kapital i nadalje tu i tamo obrtati, a među tim kapitalistima će biti interesa za saborske klupe - pitanje je koliko je uopće ostalo od jednog toliko razvikanog strateškog cilja.

Jozo Renić, *Obzor*, 08. svibnja 1999., str. 20. (HIC Vijesti)

NAJVEĆI GLAZBENO - SCENSKI PROJEKT DESETLJEĆA

PULA - U Zagrebu je nedavno predstavljen projekt "Veli Jože", glazbeno-scenski spektakl koji će okupiti oko stotinjak izvođača i koji će u svibnju iduće godine biti praiizveden na glavnom gradskom trgu u Motovunu. Na projektu će biti angažiran velik broj umjetnika i kreativaca iz svih područja života. Predstavu režira Robert Raponja, na libreto Mire Gavrana a Špiro Guberina, Barbara Rocco, Galiano Pahor, Nina Badrić, Radojka Šverko, Alen Vitasović i Goran Karan, samo su neka od imena koja će biti uključena u njegovu realizaciju. Nositelj projekta je društvo "Egzodus istarskih Hrvata" iz Pazina, koje je u rujnu 1997. ostvarilo niz kulturnih događaja u Zagrebu i čiji je vrhunac bila izvedba freske u devet slika pod nazivom "Valigaštar" - priča o egzodusu istarskih Hrvata".

"Veli Jože" najveći je i najambiciozniji glazbeno-scenski projekt desetljeća, koji će označiti prijelaz iz drugog u treće tisućljeće. Musical se temelji na Nazorovoj pripovijedci, a libretist joj je Miro Gavran, kako sam kaže, pristupio na slobodniji način, sažeo radnju i pojednostavnio Jožina stanja duha uvodeći pritom i ženske likove kojih u Nazorovoj pripovijesti nije bilo. Musical je baziran na sukobu likova, a pojednostavljen je i sukob između građana i plemića na jednoj strani i kmetova na drugoj. Predstava će imati u sebi seoskih i gradskih elemenata, a najvažniji emotivni trenuci u predstavi bit će iskazani songovima kojih će biti dvadeset osam. Veći dio songova bit će u svom klasičnom obliku, dok će neki biti polugovorni ili recitativi; tako će omjer glazba - tekst biti otprilike tri naprama jedan.

- Predstava ima svoj poseban svijet, ali baštini i iskustva drugih, pa mislim da joj pripada posebno mjesto, uz djela kao što su "Jalta, Jalta", "Gubec beg" i "Ero s onoga svijeta". Mislim da smo se upustili u velik, ali za mene inspirativan posao, i zadovoljan sam formom koja mi je bila nametnuta kao i ekipom s kojom surađujem" - dodaje Miro Gavran.

- Robert Raponja, idejni začetnik i režiser predstave, kaže: "Mislim da su mi bile zadaća i dužnost domisliti scensko - glazbeni projekt "Veli Jože" jer ove godine obilježavamo pedesetu obljetnicu Nazorove smrti. Izabrao sam Mira Gavrana kao libretistu jer on zna nadahnuto i zanimljivo napisati kazališnu priču. Tako smo dobili i novo, originalno djelo, budući da je izvorna pripovijest prenesena u drugi medij. Veli Jože će biti prikazan kao grupa mlađjih muškaraca, klapa, na čelu koje će biti Slavko Juraga, pa će glavni junak zazvučati kroz višeglasje. Drago mi je što se na projektu okupila grupa relativno mlađih ljudi, kao što smo Tamara Obrovac, Miro Gavran i ja pa bi "Veli Jože" za sve nas trebao biti kruna dosadašnjeg rada".

Glazbu radi jazz autorica Tamara Obrovac, od koje i saznajemo da će značajan dio predstave činiti songovi.

- Nastojala sam uklopiti u musical mnogo različitih glazbenih žanrova, iako je svaki žanr ukomponiran u djelo na moj osobni doživljaj tog žanra - kaže Tamara - a tema je zahtjevnija jer lako može "kliznuti" u banalnost i stereotip. Što se glazbenih žanrova tiče, svoje će mjesto tu pronaći i punk i šansona, reggae, tenorske arije te disco i zbarska glazba. Izvrсни glazbeni producent bit će Elvis Stanić, koji će preuzeti i dosta sviračkog udjela, a u planu je i izdavanje CD-a kao i promotivnog videospota. Veći dio glazbe bit će snimljen na matricu, a određeni songovi bit će u pratnji jednog instrumenta ili čak "a cappella"; u musicalu će tako gostovati i istarski multi-instrumentalist Dario Marušić. Tekstove songova sam ja čakavizirala, a etnofolk elementi neće biti dominantni nego fino inkorporirani u samo glazbeno tkivo.

Nastavak na str. 20

GROBLJE U ŠESTINAMA

Iz knjige “Župa Šestine”
Jamačno je groblje u Šestinama postojalo i prije same zupe, a vizitacija ga spominje 1746. pripominjuci da je ograđeno zidom koji podiгоše župnici Jura Pavletic i Tomo Kovačić. Te godine imala je župa 750 duša, a groblje bijaše veliko i prostrano. Pokapalo se na mjestima unaprijed rezerviranima za pojedine članove obiteljskih zadruga. Ipak se osjetila potreba da se groblje proširi, što je učinjeno kupnjom zemljišta.

Godine 1927. dao je župnik Ivan Novoselec izgraditi željeznu ogradu oko groblja. Bilo je tu i veliko raspelo koje je trebalo premjestiti, a uz njega je postavljena mramorna ploča “Žrtvama 1. svjetskog rata (1914 - 1918)”. Trošak za nju podmirio je grof Miroslav Kulmer. Ploča je bila blago-slovljena Svete godine 1938. uz sudjelovanje HSPD “Sljeme” iz Šestina.

Uz stanovnike Šestina na groblju su se pokapali i bolesnici s Brestovca, liječilišta na Medvednici. Od odličnika ovdje su pokopani dr. Ante Starčević i njegovi sinovci dr. Mile i dr. David Starčević. Tu su pokopani i članovi grofovske obitelji Kulmer. U najnovije vrijeme ovdje je pokopan i istaknuti hrvatski dramski umjetnik Ivo Serdar.

Godine 1962. groblje postaje općenarodnom imovinom. Posebno treba reći o grobu i spomeniku dr. Anti Starčeviću. Starčević, koji je dobio naziv “Oca domovine”, rođen je 23. svibnja 1823, a umro 28. veljače 1896. u Zagrebu, te je na vlastitu želju pokopan u Šestinama. U župnoj je spomenici zapisano da je još za života Starčević zatražio da u lijesu budu na njegovim nogama šestinske papuče, što je i učinjeno.

Narod je mnogo hodočastio na njegov grob, osobito na Antunovo i na dan njegove smrti.

Starčevićev se spomenik u Šestinama nalazi nasuprot ulazu u crkvu, a otkriven je 11. listopada 1903. Isklesao ga je kipar Ivan Rendić (1849 - 1932), a dali su ga podići štovatelji Starčevićevih načela i uspomena - njegovi sinovci i Eugen Kvaternik.

Spomenik predočuje povijest Hrvata od vremena njihova dolaska, pokršćavanja i prvih knezova Trpimira, Domagoja i Borne, o kojima govore kamenovi postavljeni u temelje spomenika - iz svega toga izrasta hrvatsko kraljevstvo pod Tomislavom, koji je dobio krunu od pape te je okrunjen za hrvatskog kralja 925. godine na Duvanjskom polju.

Spomenik ima u daljnju simboliku, koju izražava lav spreman da vlastitim zubima pregrize željezne okove da bi se oslobodio. I vila Hrvatica stisnutim šakama pokazuje istu spremnost da svlada sve one koji ugrožavaju samostalnost Hrvatske tijekom vijekova.

Sudbina se ovog iznimnog spomenika mijenjana tijekom vremena. Dugo je vremena bio zapušten, sve do 1971. kada je zalaganjem i na ponuku književnika Zvonimi-ra Kulundžica ekipa Konzervatorskoga zavoda, uz pomoć Skupštine grada Zagreba i Mjesne zajednice Šestine, posve obnovila.

Pripomenimo i ovo - grupa Bugara je uz Starčevićev spomenik svojedobno zasadila hrastić da bi simbolizirao ljubav između hrvatskog i bugarskog naroda. Danas je hrastić golem hrast!

Groblje u Šestinama danas je popunjeno do zadnjeg mjesta. Ima planova za manje ili veće proširenje, ali i za njegovo konzerviranje, što bi vodilo polaganom ukida-nju. Okolišu bi se dali drugi sadržaji. Valja pričekati da bi se vidjela njegova daljnja sudbina.

SPOMENIK DRU. ANTI STARČEVICU

Iz knjige “Župa Šestine”
Jednostavan kako je bio i u životu, odabrao si je jednostavno seosko groblje vječnom počinku, daleko od ljudi, od bućnoqa gradskoqa svijeta kojemu nije volio, htio je da on bude spokojan na meti besmrtnosti. Među narodom kojega je ljubio, kojega je vodio do cilja, pravde, rada i slobode, htio je da nade

svoj vječni počinak. I ako ga nema među nami, da nas uči onomu, što ce nam domovinu usreciti, njegova ideja probija sve redove, njegovo pravdoljublje daje pravca i onima koji nisu njegovi sumišljenici. Ali duša njegova budna će pratiti i gledati s one zabitne visi, hoće li se hrvatski narod razviti po njegovoj nauci, hoće li gajiti pravdu, hoće li ljubiti svoju grudu, kao što je on ljubio, hoće li dosegnuti slobodu - hoće li je znati sačuvati. I svuda će među Hrvatima biti njegov lik, njegov duh, da mu ojača rad oko onoga što mu vazda lebdi pred očima - sloboda i jednistvo zemlje i naroda.

Dio spomenika dr. Anti Starčeviću

I prema tomu smjeru njegova mišljenja i osjecanja trebalo je sačiniti njegov nadgrobni spomenik. Pokazati ono, što je on vazda pokazivao, da je snaga i volja hrvatskoga naroda od doba prvih svojih knezova do dana današnjega išla za tim, da nas sve ujedini u našoj domovini, u kolu narodne slobode. I dokazala , kameni ostanci slavne hrvatske kraljevske prošlosti neka govore narodu, kao isprava našega prava, ne kao milostive darovnice, već kao proizvod snage i pregnuća za slobodom, koja se jednom stečena ne može više izbrisati iz ljudskoga srca. To nam kažu oni napisi, koji čine podnožje spomenika, to nam kažu i Croatia i lav, što se oslobodio svojih veriga.

Spomenik sam sastoji se od tri dijela. Od podnožja ili temelja, od simboličnih figura Croatie i lava, i od same biste Antuna Starčevića, što se razvija iz omašna hrastova duba.

Podnožje sazdano je iz točno imitiranih građevnih ostataka, koji su nađeni u nekadašnjim prebivalištih hrvat-skih knezova i kraljeva. Prvi je odlomak građevnog spomenika sa napisom iz doba bana Pribine (X st), nađen na kapitolu u Kninu. Napis glasi HUNC PRIBI - ANOS POST. Valjda nadgrobni napis bana Pribine, mocnog i možda najodličnijeg hrvatskog velmože.

S lijeve se strane nalazi odrezak luka, valjda sa kakvog velikog monumentalnog stubišta. Taj odlomak izrađen je baš tako točno kako je nađen, dapače i razpukline samoga toga spomenika su naznačene. Sam luk nosi natpis odmah na rubu PRO DUCE TERPIMIR. U kutu između luka i postraničnog ruba je posve naturalističan motiv paome. Lievi, okomiti rub izkićen je pletenimi hrvatskimi ornamentima.

Između desnoga i lievoga odlomka nalazi se u sredini omanji odlomak sa križem koji je također ornamentiran pletenimi hrvatskimi motivima. Taj je križ za cijelo uzet sa krstionice stolne crkve u Ninu. Tu je krstionicu učinio pop Ivan na čast sv. Ivanu Krstitelju te je ona bila odnešena godine 1746. u gradski muzej u Mletke, gdje se još i danas čuva.

Postrano desno podnožje sastoji se od motiva sa pluteja, koji je izkopan u kninskoj biskupiji i koji potječe također iz devetog ili desetog stoljeća. Motiv koji je na neki način frieza, vrlo je lijep, također pletena stila i točno načinjen, kao i nađeni original.

Postrano lievo podnožje prelazi iz kamenih gromada do tla, iz kojega se diže hrastov dub.

Vidimo dakle napise prvih hrvatskih kraljeva, križ i narodnu ornamentiku. Time je Rendić htio,, da simboliše, da je Starčević na temelju historije tražio slobodnu i ujedinjenu Hrvatsku, kao što je za prvih kraljeva bilo i da je pred političkim svijetom trebalo

The Plain Dealer, June 15, 1999.

Croatian president guilty- of defending his country

Regarding “Tribunal should pursue Tudjman” (June 3)

We have certainly reached a moral abyss when self-defense becomes grounds for a possible indictment on war crimes charges. The only evident purpose is to give the Hague Tribunal the appearance impartiality in the eyes of the Serbs. Appa-rently, the best way of achieving this is evenhandedness in spreading the blame, while turning a blind eye to the propor-tionality of actual guilt.

Facts and innuendo are interchanged, as if they are one and the same. Verified proof against Slobodan Milosevic is ba-lanced with "belief" in the existence of evidence against President Franjo Tudjman of Croatia. Since the aggression against Croatia is not even mentioned in Milosevic's indictment, he and his cohorts are absolved of responsibility of the atrocities committed there.

The claim that Bosnia is ground zero for Balkan war crimes is part of this approach. Ground zero is Croatia because if Milosevic and the quest for Greater Serbia had been stopped there, Bosnia-Herzegovina and Kosovo would have been spared of agony. Published report all have come to the same conclusion: More than 90 percent of the atrocities

NA METRU GROBIŠTA 15 KOSTURA

U protutenkovskim rovovima Stražunske šume, na gradilištu autoceste kod Maribora, više je od trideset tisuća posmrtnih ostataka ustaša i hrvatskih domobrana koji su se svibnja 1945. godine vraćali iz Bleiburga. Demantirajući dosadašnje tvrdnje slovenskih povijesničara da je u tom masovnom grobištu oko sedam tisuća kostura, slovenska je nacionalna tv-postaja te podatke preksinoć predstavila kao nove činjenice i nalaze do kojih se došlo u dosadašnjim iskopavanjima. Na trasi autoceste Slivnica-Pesnica u ponedjeljak su iz masovne grobnice (protu-tenkovskog jarka) iskopali tisući kostur, a kod iskopavanja se pokazuje da se na jednom duljinskom metru može naći 14 - 15 kostura. Sve su žrtve bile vezane, a većina u lubanji ima rane od streljiva što govori da su ti ljudi ubijani iz pištolja ili automatskog oružja, tvrdi direktor mariborskog pogrebnog poduzeća Franc Podrekar.

Premda je protutenkovski jarak dugačak oko dva kilometra, slovenske su vlasti odlučile iskopavanje posmrtnih ostataka žrtava masovnih ubojstava završiti 20. lipnja kada će biti završeno iskopavanje na oko 70 metara zemljišta, koliko je potrebno za gradnju autoceste. Inače, urbanističkim planom na tom području nije predviđena nikakva gradnja. Kada stručnjaci za sudsku medicinu svoj posao završe, kosture će prenijeti na groblje Dobrava gdje će sadašnje spomen-obilježje na odgovarajući način biti prošireno. Mariborski gradonačelnik Boris Sović slovenskoj je javnosti razjasnio da će posmrtni ostaci žrtava biti pohranjeni s dužnim pijetetom prema ljudima i uz poštovanje povijesnih činjenica. Zloporaba toga za dnevno - političke ciljeve, u suštaj je suprotnosti s opsegom te strašne tragedije koja se dogodila za Drugog svjetskog rata i nakon njega, rekao je Sović.

Vlado Zagorac, *Večernji list*, 16. lipnja 1999., str. 14. (HIC)
GRANIC O ODNOSIMA SA SUSJEDIMA

CRNA GORA MORA SE ISPRIČATI ZA AGRESIJU

Govoreći o odnosima sa susjedima, dr. Granić je rekao da Hrvatska podupire crnogorsku vladu koja se zauzima za brzu nor-

were committed by the Serbs. They were systematic and planned, in contrast to the Muslims and Croats, whose atrocities were the spontaneous reactions of individuals. These conclusions were reached despite the admission by Jeri Laber of Helsinki Watch that they "bent over backward" to find fault with the other two sides (Muslim and Croat). It should also be noted that most of the accused in the dock at The Hague are Croats who voluntarily turned themselves in at the urging of Tudjman and with U.S. guarantees of a speedy but fair trial. Almost two years later, they are still waiting for both fairness and a trial. Yet, where are those responsible for the 112 mass graves discovered in Croatia? When will the atrocities committed upon the Croats of Bosnia and Herzegovina become indictable? Finally, no credit is given to Tudjman for the very existence of Bosnia today.

For this alone he deserves a medal. Without the success of his troops in Bosnia-Herzegovina after the Split Accords. Bosnia would be nothing more than Srebrenica writ large - a giant mass grave in Greater Serbia.

DOMAGOJ ŠOLA, Cleveland
Šola is consul general of the Republic of Croatia, Cleveland.

Molimo sve čitatelje ovog pisma g. Šole, neka poklone pozornost očekivanim, novim napadima američkih i kanadskih medija na Predsjednika, i po mogućnosti odgovore s argumentima koji su činjenični.

Drago Geoheli

malizaciju međusobnih odnosa. ali da Hrvatska prije potpune nor-malizacije odnosa s Crnom Gorom očekuje ispriku za agresiju na dubrovačko područje 1991. godine. Hrvatska bi željela razvijati dobrosusjedske odnose sa SR Jugoslavijom, no upozorio je Granić - dinamika i kakvoća odnosa izravno ovise o prirodi vlasti u Beogradu i njenoj politici.

O Prevlaci je ponovio čvrst hrvatski stav kako je riječ isključivo o sigurnosnom, a nipošto o teritorijalnom sporu. O odno-sima sa Slovenijom kazao je da se neka otvorena pitanja rješa-vaju uz posredstvo bivšega američkog ministra obrane William Perrya te da je u posljednje vrijeme postignut napredak o pitanju nuklearke “Krško”. Što se tiče Ljubljanske banke, stajalište Hrvatske je da je neprenesena štednja građana u toj banci pitanje o kojem bi se trebali dogovoriti štediše i banka.(Večernji list,1.7.)

PATRIJARH I PRINC ZAHTIJEVAJU MILOŠEVICEVO POVLAČENJE I VLADU NACIONALNOG SPASA

PREDSJEDNIKOVA OSTAVKA ZA DOBRO NARODA

BEOGRAD, Patrijarh Pavle, poglavar Srpske pravoslavne crkve, ponovno je zatražio ostavku jugoslavenkog predsjednika Slobodana Miloševića čiju ostavku predlaže i princ Aleksandar Karađorđević, javila je agencija Beta.

Patrijarh Pavle pozvao je Miloševića da se “povuče za op-će dobro i za spas naroda” te kazao kako bi ostavka omogućila da se stvore uvjeti za formiranje vlade nacionalnog spasa. SPC i pa-trijarh Pavle već su sredinom lipnja zatražili ostavku predsjednika Miloševića jer su njogvu politiku ocijenili katastrofalnom. “Slo-bodan Milošević treba napustiti vlast kako bi srspki, crnogorski i

Ivica Račan- ODGOVARALI BI NAM IZBORI U LISTOPADU ILI STUDENOM

Kuloari tvrde da će oporba bojkotirati izbore, da se SDP i HDZ tajno sastaju kako bi podijelili vlast, da se neki esdepeovci boje tajnih službi. Sve smo to pokušali provjeriti kod Ivica Račana, predsjednika SDP - a.

* Što slijedi ako HDZ ne prihvati ultimatum šestorke?

- U tom će slučaju HDZ, jer za to ima dovoljno ruku u Saboru, donijeti izborni zakon za koji neće biti konsenzusa najjačih po-litičkih snaga. Mislim da cijela priča oko tzv. ultimatumu proizlazi iz čljenjica da su se neki u HDZ - u nadali da će oporba prihvatiti izborni zakon po načelu "što prije, to bolje" i da neće inzistirati na tako krupnim pitanjima kao što su HRT, korištenje tajnih službi u uskostranačke svrhe ili stvaranje hladnoratovske prijeizborne atmosfere. No, svi koji su tako mislili, prevarili su se jer oporba nije ni slaba ni naivna kako bi neki u HDZ – u voljeli misliti. Oporba će inzistirati na svim točkama koje osiguravaju da izbori budu slobod-in i poštteni i time će realizirati jednu od svojih ključnih demokrat-skih uloga.

Ne razmišljamo o bojkotu

* U oporbenim se strankama sve češće spominje mogućnost boj-ota izbora ako budu raspisani bez konsenzusa oko izbornoga za-ona i ključnih uvjeta.

- SDP ne govori o bojkotu izbora, a ni osobno nisam pristaša boj-ota. Još uvijek želim vjerovati u to da nećemo doći u situaciju su-čiti se s tom dilemom. Kada SDP upotrijebi riječ bojkot, to neće biti samo verbalna prijetnja, već će značiti da ne vjerujemo u slobod-ne izbore i da za njih nema jamstva. Stanje, zasad, još nije takvo. * Jedno je od prijeponih pitanja datum izbora. Je li oporba izasla sa svojim prijedlogom?

- Kada sam u razgovoru s predsjednikom Tudmanom tražio da iz-bori budu prije, rečeno mi je da će kraj godine brzo doci. Za veci-nu građana, međutim, to nije nimalo kratko razdoblje. Stoga je oporba inzistirala na tome da izbori budu ranije, iako smo svjesni toga da HDZ može odlučiti i drukčije.

* Što bi oporbi bilo prihvatljivo?

- Za oporbu, a mislim i za birače, krajnji bi rok bio listopad ili stu-deni, i to je nas prijedlog. Ako bude potrebno, rad Sabora tome se može podrediti. Nadam se da ćemo postici prihvatljiv dogovor o datumu izbora.

* Jeste li razgovarali s predsjednikom Tudmanom nakon pret-hodnih razgovora s čelnicima oporbe?

- Ne, nisam.

Oštro o tajnim službama

* Očekujete li izravno uključenje Predsjednika u dogovore izmedju HDZ - a i oporbe?

- Ne očekujem njegov izravni angažman. Ako, međutim, bude po-trebe za razgovorom, uvijek ću se odazvati. Moja stranka zagova-ra dijalog i toleranciju. Ako bih dobio takav poziv, prihvatio bih ga.

* Biste li ga uputili ako u pregovorima dodete do zida?

- Zasad ga ne upućujem jer želim vidjeti vjerodostojnost prego-varača s druge strane. Imajući na umu iskustvo s prethodnih raz-govora, kada su atmosfera i tijek zaključaka išli jednim smjerom a potom drugim, logično je da ne vjerujemo posve u legitimnost onih koji kažu da govore u ime HDZ - a.

* Je li SDP u međuvremenu imao bilo kakvu vrstu bilateralnih razgovora s HDZ - om?

- Odlučno tvrdim da nije. Ne mislite valjda da su slučajni susreti na saborskim hodnicima imali tu svrhu? Oni koji o tome govore je-dnostavno podmecu i u ovom slučaju takve insinucije dolaze iz rubnih dijelova oporbe, a ne iz HDZ - a.

* Dojam je da se u javnosti niste baš energično očitovali o afera-ma oko tajnih službi. Ima mišljenja da je to zbog straha nekih u SDP - u.

- Nije istina da se nismo očitovali. Dapače, smatram da smo rea-girali vrlo oštro, i na konferenciji za novinare i u izjavama. Uosta-lom, bez SDP – ova priloga ne bi bilo ni zahtjeva oporbe da se to pitanje iavno razmotri u Saboru. Oni koi tvrde da smo reagirali mlako žele, po tko zna koji put, sugerirati neku SDP - ovu odgo-vornost za prošla događanja. Ima, zaista ne vidim razloga da pri-

hvatimo takve neargumentirane optužbe. Dio HDZ – a pokušava i kroz takve afere nekima u oporbi zatvoriti usta, ali u SDP – u to nema učinka.

Jasmina Popovic, Večernji list,21.lipnja 1999

PRVE REAKCIJE SELJAČKIH PROSVJEDNIKA NA POTPISANI SPORAZUM.

PREVARENI SMO I UBRZO ĆEMO I LEŽATI NA CESTAMA

Virovitica - Nakon 75 sati blokade jučer u 17.30 prosvjednici na državnoj cesti kod Turanovca deblokirali su prometnicu i granični prijelaz Terezino Polje.,

- Nije to ono što smo očekivali. To sa pšenicom nije si-gurno, jer kažu ako... Sa šećernom repom je isto kao do sada. To su priče za malu djecu. Osjećamo se prevarenima i poniženima. Mislim da nas je predsjednik naše udruge iznevjerio, jer sve što smo tražili morali smo dobiti. Ako Vlada RH može davati novac za propale banke, za turizam, a što smo mi - izražava nezadovolj-stvo seljaka virovitičkog kraja Stjepa Rengel iz Gradine.

- Ako se u roku 15 dana nešto od svega toga ne ispuni, mi smo spremni mjesec dana i ležati na cesti. Pšenica ionako nije plaćena, pa ju je bolje zaorati nego lopovu dati zabađava - tvrdi prosvjednik Marin Mladen.

- Ako mi seljaci dajemo svoj proizvod badava, želimo da narod onda ima jeftiniji kruh. Ako za mlijeko dobivam bez pre-mije 1,4 kunu za litru, neka ga onda radnička i zagrebačka djeca piju za 3, a ne za 8 kuna. Ako se ubrzo nešto ne riješi, isplata za šećernu repu, papriku, premije za mlijeko i drugo - vraćamo se na cestu - izjavio je Tomo Badrić iz Gradine. (Večernji list, 1.7.99)

Sanja Butigan, Glas Slavonije, 17. lipnja 1999.

NOVINARI RADILI, A NITKO NIJE PLAĆAO!!

VUKOVAR - Slušatelj Hrvatskog radija Vukovar od jučer u programu te postaje mogu slušati samo glazbu i reklamne poruke. Odlukom novinara i voditelja HRV - a, vijesti, radijske emisije s terena ili popularni povratnički kontakt - program do daljnjega se neće emitirati. Radikalni zahvat u programsku koncepciju radija posljedica je, naime, teške financijske situacije i kako stoji u pri-općenju djelatnika, zanemarivanja HRV - a od strane osnivača. Pismo upozorenja djelatnici su na adrese osnivača, dakle vlasnika radijske postaje, uputili prije petnaestak dana, te pritom podsjetili kako djelatnici radija već godinama umjesto redovite plaće za svoj naporan rad primaju zajamčeni osobni dohodak u visini 1.150 kuna. - Ta primanja nisu dovoljna ni da bi pokrivali troškove svakodnevnog putovanja na posao, izlaska na teren i ku-pnju sredstava za rad, naglašavaju djelatnici, dodajući i da će normalno emitiranje programa početi tek kada se ispune njihovi zahtjevi. Dakle, kada osnivači postaje osiguraju djelatnicima cje-lovite plaće i sredstva za rad. Inače, među osnivačima HRV - a su grad Vukovar i gradska poduzeća "Vodovod" i "Kanalizacija", koji zajedno imaju 58,8 posto udjela u vlasničkoj strukturi. Ostali su osnivači privatna vukovarska poduzeća "Stari grad", "Kač" ; "Šime i sinovi", "Vodomaterijal" i "Mijok magazin", te općina Tompojevci. Kao osnivači svi oni dužni su, u omjerima koji odgovaraju njihovu udjelu, financirati rad postaje, ali se već (pre)dugo većina osnivača oglašuje o tu svoju obvezu, doznaje se na radiju.

Mojim očima (i srcem).....

Ušli smo već u ljeto - dućani su prepuni sezonskog voća i povrća, iako to voće nije sazrelo ovdje u Kanadi, već u Kalifor-niji, Čileu, Južnoj Americi, Floridi i negdje drugdje gdje je već jako toplo. I sada, u ovo vrijeme. mi, kuharice hrvatskog porijekla uživamo.

Često puta gledajući TV emisije u kojima svi žale neke obitelji koje žive na "wellfare"-u- a hrane se konzervama - ja se upravo tada sjećam naših baka i mama i teta, koje su iz ničega stvarale nezaboravne ručkove. Možda baš u ovo doba - koje nije ni puno ljeto, ni kraj proljeća, kad u stvari ima vrlo malo onoga što kuharice trebaju za svakodnevne kuhanje - tu se pokazuje inventivnost i snalažljivost kuharice, ali i ono što je naučila od svoje mame, ili bake.

Danas bih vas željela podsjetiti na naše famozne knedle: knedle od šljiva, knedle od marelica, ili tome slične, njoke. Mislim da niti jedan od nas ne može odoliti knedlama, osim ako je bolestan i ne smije. takva jela jesti. Sjetite se onih scena kad je mama napravila "stotine" knedla od šljiva (jer to se nije radilo tek 5-6, već desetine i desetine) i onda je nastala utrka za ručkom tko će pojesti više, i nerijetko smo bili oznojeni od jela s čak malo boli u želucu, ali gutali smo mi te knedle - nek se pamti da je taj dotični pojeo čak 18 knedla za taj ručak!

Što me je ponukalo da pišem o tome: moj današnji ručak, knedle od marelica.Sigurno je, ili vrlo vjerojatno da će moje knedle bili dobre (ja sam u stvari dobra kuharica, i kad hoću onda dobro skuham, tako kažu moji prijatelji). Moja djeca i njihovi partneri uživaju u mojim knedlama, čak i mali unuci pitaju za njih koji puta. No, koliko god da se trudila nikako da ta marelica bude slatka kao marelica u vrtu moje mame negdje na Jabukovcu, gdje smo živjeli u mom ranom djetinjstvu. Moja mama je uzgajala raz-no voće, između njih i marelice, i još danas mi je ostao u nosu miris, a ustima upravo fenomenalan okus marelica sa Jabukovca. Kad je mama zamijesila knedle s marelicama - slast!Ove marelice ovdje su mi nekako suhe, i vrlo rijetko slatke kao med, na što smo navikli, no to me ne sprečava da napravim tu poslasticu za moju djecu.

Razne kuharice upotrebljavaju razne recepte za ovo jelo, a kako ja imam kuharicu čak od moje bake - upravo izvrsnu kuha-ricu - i rado bih podijelila s vama recept po kojemu ja kuham knedle s marelicama. Ja vam nisam kao one kuharice koje "rado" dijele s vama recept, ali vam ne kažu do kraja, pa se onda nađete u čudu, jer jelo nije "baš onakvo" kakvo je bilo kod one koja vam je "dala" recept, a ona se pravi naivna i nikako "ne može" razu-mjeti kako to jelo nije uspjelo, kao njeno. Čudne su i one kuhari-ce, koje koji puta na pitanje koliko se nešto kuha, odgovaraju ;"Pa vidjeti češ kad je gotovo!" I to mi je odgovor! Ja vam zato dajem pun recept iz kuharice moje bake (s malo mojih dodataka), pa vam možda i posluži.

Krumpirovo tijesto za knedle od marelica (ili šljiva):

Materijal:

1 l brašna, 2 l kuhanog zgnječenog krumpira, 4 jaja, 2 žlice masti, 2 žlice krupice, 1 mala žlica soli.

Krumpir i brašno se izmrvi, dodaj jaja, mast, sol i kru-picu i načini glatko tijesto, koje nemoj dugo miješati, jer bi brzo popustilo. Onda naredi kao prst duge, debele, okrugle rezance (valjuške), koje valjaj dlanom po daski, zatim napravi ravno okruglo tijesto. Na sredinu tjesta stavi marelicu (ili samo polovicu marelice, ili šljivu), obloži ju cijelu s tjesom i skuhai u slanoj vodi. Knedla je kuhana kad "propliva" i još malo pliva na vrhu zdjele u kojoj se kuha. Ocijedi i oplahni hladnom vodom i metni ih na tepsiju u kojoj si prije na 3 žlice "HRVATSKA ISKRA" - Broj 37, 30. VI, 1999

masti (ili ulja) spržila 3 žlice mrvica. Iz ovoga se tijesta mogu napraviti različiti oblici sa raznim nadjevom, kao i prilogom za meso.

Eto, tako kaže moja stara kuharica, koja je putovala sa-mnom kad sam dolazila ovdje u Kanadu sedamdesetih godina u kolicima moje kćeri Maje, koja je tada bila samo 15 mjeseci. Tre-ba vidjeti tu knjigu: polako se pretvara u drvo, stranice se polako mrve, nestaju mi dijelovi recepata, koji su više nego izvrsni.Jedan od ovih dana svakako ću vam dati recept knedla od kruha, koje su uz divljač upravo neodoljive.

Kad smo već pri dobrim stvarima, moram se sjetiti jednog ručka u Splitu. kod moje sada već pokojne tete Marije. Mislim da svatko od vas ima svoju "tetu Mariju" - onu, koja vas je voljela iznad svega i tamo ste uvijek bili doma, i uvijek ste se osjećali posebnim. Takva je bila i moja teta Marija, lijepa, ponosna kćer obitelji Cvitanović iz Sumartina. I kako su sve Cvitanovičke, kao i ja, dobre kuharice (a i ponosne smo na to), jednog dana moja teta Marija je skuhala njoke s nekim saftom. Safta se ne sjećam, jer prošlo je tome dosta vremena, no ti njoki će mi zauvijek ostati u pamćenju. Stavila nam je ona svima na tanjur puno, puno previše i dok smo se mi "borili" s dobrom hranom, ona je uživala. I kad je moj muž pojeo prepun tanjuh njoka, pitala ga je "A, lipi moj, jesu li ti njoki dobri?" On je jedva klimnuo glavom, i u času mu je tanjur ponovno bio prepun njoka!

Kako smo mi ponosne na naše knedle, ili njoke - svaka od nas ima svoju priču "uspjeha"! Treba samo slušati razgovor naših mama ili baka. ili nas samih, kad govorimo kako "moji ne mogu dočekati dan kad ću skuhati knedle od šljiva", ili "kad ti ja stavim tanjur s knedlama na stol, upravo nestanu", "a da vidiš kako su mekani, upravo se tope u ustima" ili "a moj Jandraš veli da su moji knedli čak boljši od njegve mame, to mi svaki put veli!!" A kad knedle ne uspiju - užas. tragedija, i teško je smiriti ženu čije knedli nisu uspjeli. Onda se danima diskutira - te jaja nisu bila svježja, te brašno nije upravo ono koje sam trebala, krumpir stari - i sve to samo da se ne kaže:"Eto, ovaj puta nije uspjelo!" - što je svakako moguće i ljudski. Po našim kuharicama, svaki puta knedle moraju biti upravo nezaboravne - ili ništa!

Imamo mi ovdje divnu hranu, čak i puno previše, tako da se svi mi - i žene i muškarci - borimo sa previše kila i stvarno je ču-do da nismo još deblji (bar što se tiče mene). Ipak, uspomena na nedjeljni ručak. kad je mama nakon vruće juhe stavile knedle na stol je nezaboravna. Taj okus knedli je i danas svima nama u us-tima, a tko zna dali su to bile knedle ili ono toplo, lijepo, domaće? Čini mi se da danas kad sjedamo za taj stol stalno negdje žurimo - i nekako nemamo vremena za to uživanje jela i društva, i možda se zato moje srce danas tako veseli knedlama od marelica - jer sjest ćemo moj suprug i ja za stol prepun knedla od marelica i dat ćemo si vremena za užitak! Kao onda - kad smo sjedili s mamom i tatom, ili onim dragim društvom negdje tamo doma.....

Valentina

Nastavak sa str. 11

drugi narodi u Jugoslaviji mogli živjeti u miru i zajedno.", rekao je princ koji se u utorak sastao s patrijarhom Pavlom u Peći.

Princ je ocjenio da je potrebna obnova jugoslavenske drža-ve te u tom smislu podsjetio na svoju zamisao "ustavne monarhi-je" koja bi mogla biti "činitelj jedinstva i prvi korak prema demo-kraciji". Karađorđević koji živi u Velikoj Britaniji, doputovao je u ponedjeljak u Crnu Goru gdje se sastao s predsjednikom Milom Đukanovićem. (Večernji, 1. 7.), *ser*

**ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU**

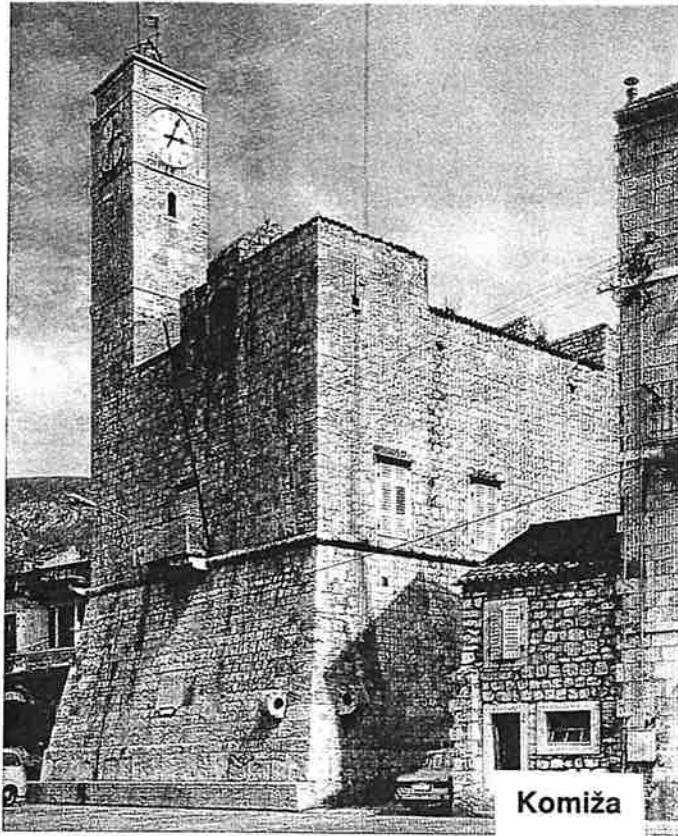
NA SUSKU I KOMIŽI UMIROVLJENIČKI DOMOVI ZA HRVATSKE POVRATNIKE

ZAGREB, 14. lipnja - Zahvaljujući suradnji bivšeg Ministarstva povratka i useljništva i Uprave za gospodarenje i financiranje imovine u socijalu (u sklopu Ministarstva rada i socijalne skrbi) povratak na otok, što bliže rodnom mjestu iz kojeg se prije 30 ili 40 godina odlazilo u svijet. Nakon načelnog sporazuma o suradnji, nedavno je potpisan poseban sporazum kojim je tadašnji ministar useljništva Marijan Petrović socijalu "ustupio" 2,5 milijuna kuna, s kojima će Ministarstvo rada financirati gradnju i opremanje dvaju manjih domova umirovljenika. Zauzvrat, povratnici će u tim domovima imati po 12 mjesta. Koliko je projekt zanimljiv, najbolje svjedoči podatak da bi se sve informacije o domovima uskoro mogle naći na Internet stranici Matice iseljenika Hrvatske, a Matica će ih predstavljati i u posebnim radijskim emisijama. Kako saznajemo od pomoćnika ministra rada i socijalne skrbi Josipa Šarića, riječ je o domovima umirovljenika na Susku, koji će imati 12 mjesta te u Komiži sa 36 mjesta. Dom na Susku je završen i trenutačno se oprema sitnim inventarom, kaže Šarić, dodavši da se otvaranje očekuje na Dan iseljenika 31. srpnja. Za Komižu je, pak, nedavno završena "papirologija", pa će uskoro biti objavljen natječaj za izvođače, pa bi gradnja mogla početi do kraja godine. Iako se čini da 48 novih mjesta neće značiti mnogo, Šarić ističe da je riječ o vrlo značajnom koraku za socijalu, ali i za razvojne projekte na otocima, što ih sva ministarstva moraju pripremiti u skladu sa Zakonom o otocima. Otvaranjem domova na otocima, naglašava Šarić, socijala će osigurati nekoliko radnih mjesta na održavanju zgrada i skrb o korisnicima. No, istodobno će se time omogućiti i izvan-institucionalna skrb za starije i nemoćne otočane koji su, ako o njima nije imao tko brinuti, morali napustiti otok. Za starije otočane organizirat će se pomoć i njega u kući, organizirat će se praonica rublja i kuhinja, a očekuje se da će socijala imati i svoje čamce. To znači da će otočani imati osiguran hitan prijevoz do liječnika u većem gradu. Očekuje se da će domovi imati i posebnog liječnika primarne zdravstvene zaštite, te specijaliste koji bi s domovima umirovljenika mogli sklapati ugovore o suradnji. Prema Šaricevim riječima, takvi bi se projekti

Nastavak sa str. 15

plati avionsku ili brodsku kartu, ali onda se došlo do pitanja kamo ih ovdje smjestiti i što im pružiti. U Velikoj Gorici je lani dovršen Prihvatni centar za takve povratnike, što danas izgleda kao prava paradigma cjelokupne problematike odnosa dijaspora i domovine.

U Hrvatskoj se mogu sresti i Hrvati iz Rumunjske, koji su se vratili iz Karaševaca, mjesta gdje su najnaseljeniji, koji se također nadaju sličnoj skrbi matične države. Osnovavši svoj klub, Društvo Hrvata iz Rumunjske, nastoje rješavati neka pitanja života u domovini, kako ne bi samo ovisili o državnom resoru, koji nije mogao ni poduzeti ništa pri njihovom ulasku u Hrvatsku, kada su im na carini zahtijevali da pokažu određenu količinu gotovine kao mjeru sigurnosti da ovdje neće biti nikome na teret. Vodeći dakle računa o toj slici povratnika iz dijaspora, hrvatska javnost ne bi je smjela doživljavati isključivo preko medijski istaknutih dužnosnika pri hrvatskoj vlasti i njihovih boljih ili gorih učinaka, kao što su pokojni Šušak, Milas, Mudrić, Sančević, Beljo i drugi. Integriranjem s Ministarstvom obnove, iseljenički resor navodno neće doživjeti već promjene, kako najavljuje glasnogovornica toga Ministarstva, gospođa Iva Žagar, jer se nova shema provodi samo zbog racionalizacije. Premda novi resor, koji će promijeniti i naziv, još nije ni ustrojen niti je razrađen djelokrug njegova rada. Možda su neki u pravu kada kažu da je ovo prekretnica u odnosu Hrvatske i njezine dijaspora ili da je čak riječ o slomu ideje povratka iseljništva.

mogli primijeniti na većini otoka na kojima sustav socijalne skrbi dosad nije imao svoje ustanove, jer su gradnja i održavanje manjih objekata jeftiniji od velikih ustanova. Time bi se osigurao ostanak na otoku barem nekoliko obitelji kojima će život biti vezan uz dom, ali i dolazak mlađih stručnjaka koje bi država za to trebala stimulirati.

Nastavak sa strane 7

su mnogi razočarani. Ipak mislim da ne bi bilo dobro da sve ono što je do sada učinjeno da bude stavljeno na kocku zato što je netko negdje nešto učinio kako nije smio, to bi onda značilo da je to nepotvrđena spremnost ili ljubav prema domovini. Hrvati, napose iz BiH, trebaju inozemstvo, ali prije svega rekao bih na osjećajnoj, ali ukoliko je moguće, jasno, i na materijalnoj bazi. Bilo bi dobro kad bi netko od Hrvata iz inozemstva poduzetnika skupio snage pa se djelom svog kapitala vratio u BiH; dao znak Hrvatima da ima hrabrosti. Silan broj ljudi iz drugih zemalja, stranaca, dolazi, osniva firme. Tamo je radna snaga vrlo jeftina, neki kažu da to još nije sigurno, ali ja mislim da Balkan, a pogotovo Hrvatska i BiH, da su definitivno na sigurnom terenu, jer Europa je prvi put evo baš ovim što čini u Srbiji pokazala da ne šteti i uložiti, da jedamput stavi do znanja da je Balkan u Europi i da treba u svemu pripadati Europi. Prema tome nadam se da će i za BiH i za Hrvatsku svanuti bolji dani kad je u pitanju politika, a što se tiče svega drugoga - mi imamo sad bolje uvjete nego što su to u Kanadi, ili mnogim drugim zemljama na Zapadu. Stoga se nadam i ohrabrujem one koji vole te zemlje da unatoč početnih teškoća ne žale truda - bit će tamo budućnosti. Ja se nadam i zato molim."

Intervju vodio Stanislav (Batan) Dodig

Kovačević- AVANTURISTI SU UPROPASTILI TVRTKE I BANKE, A RAČUN DOBIVA DRŽAVA

Četiri su osnovna razloga za donošenje rebalansa proračuna, kazao je jučer u nastavku 41. sjednice Zastupničkog doma Sabora potpredsjednik Vlade i ministar financija Borislav Škegro. Pritom je naveo negativan utjecaj NATO - ove akcije u Jugoslaviji na hrvatsko gospodarstvo, 2,5 milijarde kuna manje prihode od poreza no što je planirano, isplatu osiguranih štednih uloga u pet banaka nad kojima je pokrenut stečaj (1,2 milijarde kuna), transfer mirovinskog fondu od 1,5 milijardi te Zavodu za zdravstveno osiguranje, čiji je mjesečni deficit 150 milijuna kuna - od 721 milijun kuna.

Izdaci za zaposlene isti

Škegro je istaknuo da su izvanproračunski fondovi prevelik pritisak za proračun i da se bez transfera Mirovinskog fondu mirovine za nekoliko mjeseci ne bi mogle isplatiti, a slično je, dodao je, i sa zdravstvenim fondom. Tri i pol milijarde kuna osigurano je preraspodjelom i smanjenjem tekućih izdataka proračunskim korisnicima od 10 posto te smanjenjem kapitalnih izdataka linearno 25 posto, a ministrima je ostavljena mogućnost da unutar svog resora sami naprave izmjene. Škegro je dodao da se u sklopu tekućih izdataka nije diralo u plaće i druge izdatke za zaposlene. Govoreći o izvanproračunskim fondovima - prvenstveno mirovinskom i zdravstvenom - Škegro je upozorio da se oni svojim izdacima približavaju državnom proračunu. Rebalans proračuna podržali su Odbor za financije i proračun, Odbor za gospodarstvo te odbor za naobrazbu, znanost i kulturu.

Država - najveći poslodavac

Dragan Kovačević u ime Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu kazao je da socijalna davanja i izdaci za sanaciju ratnih šteta postaju teret s kojim se hrvatsko gospodarstvo sve teže nosi. Strukturu i visinu proračuna, rekao je, diktirale su okolnosti na koje se nije moglo previše utjecati - od naslijeđenog tehnološkog viška do ratnih razaranja i šteta - što je rezultiralo time da je država preko proračuna postala najveći poslodavac u zemlji. Kovačević je istaknuo da su različiti gospodarski avanturisti upropastili brojna poduzeća i banke, proizveli obveze i socijalu, a sve je to kao račun ispostavljeno državi i poreznim obveznicima. I ako država ceh ne želi platiti kroz sanaciju ili na neki drugi način, tada se huškaju sindikati, potiču nemiri i izmanipulirani radnici i sirotinja šalju na Markov trg. Ocijenio je da su velik problem proračuna i gospodarstva beneficije, prava i povlastice kojima su obuhvaćeni gotovo svi slojevi društva, da su mnogima državne jasle udobne, pa svojim beneficijama opterećuju one koji rade.

U poslijepodnevnom nastavku sjednice Janko Bobetko (HDZ) u ime Odbora za ratne veterane usprotivio se smanjenju iznosa za zapošljavanje branitelja. U raspravi po stranačkim klubovima Dragica Zgrebec (Klub SDP - a) upitala je tko je propustio predvidjeti stanje u bankama koje su otišle u stečaj. Poruka je ovog rebalansa da gospodarstvo ne može izdržati proračunsko opterećenje, kazao je Božo Kovačević u ime Kluba LS - a. Rekao je da je sadašnje stanje posljedica neodgovorne Vladine politike, te upitao kako bivši direktor Mirovinskog fonda može potrošiti za jedan ručak 22 prosječne mirovine. Na to zastupničko pitanje, dodao je, nikada nije dobio odgovor. Kovačević je rekao i da je 10 posto sredstava u proračunu potrošeno nenamjenski, te dodao da svi veći nogometni klubovi dobivaju novac od poduzeća i banaka koje se saniraju iz proračuna. Spomenuo je i slučaj uvoza vodo-vodnih cijevi u iznosu 93 milijuna DEM, za koje uvoznik nije platio ni kunu carine, a predsjednik njegova nadzornog odbora bio je sadašnji ministar graditeljstva, kazao je Kovačević.

Recesija pa bankrot

Hrvoje Kraljević (Klub HSLS - a) smatra da rebalans nije razvojni te će se o njemu ponovno raspravljati u rujnu ili najkasnije u listopadu. Damir Kajin (Klub IDS - a) predviđa da će ova godina biti godina recesije, a iduća godina bankrota. Ministar financija Borislav Škegro potom je odgovorio B. Kovačeviću, kazavši kako je

on dobio odgovor na svoje pitanje o ručku direktora Mirovinskog fonda još prije dvije godine i da tamo piše da je taj iznos odobren troškovima reprezentacije.

Dosad podneseno 75 prijava protiv 109 osoba iz posrnutih banaka

Odgovarajući na pitanja zastupnika koje je u posljednje vrijeme iznimno zanimalo gdje je nestao novac propalih banaka i što se radi da bi se to utvrdilo, Škegro je, napominjući da citira dijelove informacije središnje službe financijske policije, kazao - "Ukupno su kontrolirane četiri banke - Županijska, Komercijalna, Glumina i Dubrovačka - i 83 društva, podneseno je 75 kaznenih prijava za ukupno 169 kaznenih djela protiv 109 osoba, deset pri-vrednih prijestupa za 11 djela protiv 11 osoba i 27 prekršajnih prijava za 46 djela i 27 osoba. Dosad evidentirani ino - transferi i krediti off shore tvrtkama iznose 977 milijuna kuna, a utvrđene neplaćene obveze prema državi 13,1 milijun" - rekao je Škegro te zaključio da je sada sve u rukama državnog odvjetništva i sudstva.

Škegro je dalje rekao da banke dijelom nisu bile formirane kao banke, nego kao svojevrsne piramide koje su agresivnom promidžbom prikupljale novac ne razmišljajući kako će izaći iz problema, osim gumuti ga državi. Odluku HNB - a o odbijanju sanacije banaka ocijenio je ispravnom jer je iz primjera Dubrovačke banke jasno da sanacija nije donijela željene rezultate. U postupku provođenja kontrole utvrđeno je da sa 44 podnesene kaznene prijave prednjači Dubrovačka banka i njezinih 28 povezanih društava za počinjena 94 kaznena djela, a protiv 37 osoba.

Županijska banka, utvrđeno je kontrolom, ima 9,5 milijuna kuna neplaćenih obveza i 71 milijun DEM inozemnih kredita odobrenih uz jamstvo Vlade, a namijenjenih razvojačenim braniteljima i kupnji poljoprivrednih strojeva. U Komercijalnoj banci transferi prema povezanim poduzetima iznosili su 48 milijuna kuna (22. prosinca 97. otpisano je 17 milijuna), a transfer prema inozemstvu jednog povezanog društva iznosi 900 tisuća kuna i ta je provjera još u tijeku. Najznačajnije u kontroli Komercijalne banke Zagreb i povezanih društava čini četvrta emisija dionica u vrijednosti 40 milijuna kuna, čime je ukupni temeljni kapital banke povećan na 57 milijuna kuna, a dionice su prodane povezanim tvrtkama kojima je banka za njihovu kupnju odobrila 38 milijuna kuna kredita.

U Glumina banci ukupni transferi banke i povezanih društava inozemnim tvrtkama i off shore kompanijama zasad iznose 73 milijuna maraka, a krediti off shore tvrtkama 62 milijuna DEM. Ukupni transferi Dubrovačke banke i povezanih društava off shore tvrtkama iznose 42 milijuna DEM, a utvrđeno je da je 291 milijun kuna blokiran kod inozemnih banaka temeljem kolateralnih ugovora. Dosad je utvrđeno da ukupni nedostajući javni prihod u kontroli Dubrovačke banke iznosi 3,7 milijuna kuna. (Večernji list, 18. 6. 99)

Služite se našim pokroviteljima:

Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izrada nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K, 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-0415

HRVATSKOJ ZA RAZMINIRANJE MILIJUN MINA TREBA 2,5 MILIJARDE DOLARA

ZAGREB - Prosvjed zagrebačkih "Mungosa" - pirotehničara koji su u punoj opremi jučer došli ispred zagrebačkog Hotela "Intercontinental" javno izraziti svoje nezadovoljstvo zato što nisu dobili plaću za svibanj, zacijelo je neugodno obilježio II. regionalnu konferenciju o protupješačkim minama koja se jučer istodobno održavala u dvoranama Hotela, a koju je kao međunarodni skup za zabranu i uništenje mina organizirala hrvatska Vlada. Dok su "Mungosi" prosvjedovali ispred Hotela pomoćnik ministra vanjskih poslova Vladimir Drobnyak sazvao je konferenciju na kojoj je kazao kako prosvjed "Mungosa" ne umanjuje uspješnost i značaj hrvatske konferencije te da će se sigurno njome skrenuti pozornost Međunarodne zajednice za pomoć Hrvatskoj kako bi razminirala minska polja. Ako već potpredsjednica Sabora Jadranka Kosor i ministar vanjskih poslova dr. Mate Granić otvarajući dvodnevnu konferenciju podacima o tome da Hrvatskoj za razminiranje milijun mina na 6000 četvornih kilometara treba 2,5 milijarde dolara, koje teško može izdvojiti iz svog proračuna čak i u idućih deset godina, nisu uspjeli problemom razminiranja izazvati dovoljno pažnje čak 250 predstavnika međunarodnih udruga i stranih veleposlanika na konferenciji, možda je prosvjed pirotehničara bio dodatni razlog da novac pristigne.

Uz prosvjed "Mungosa", prvi dan Konferencije obilježila je i dobitnica Nobelove nagrade za mir i pokretačica međunarodne kampanje za zabranu i uništenje mina Jody Williams, koja je rekla kako Hrvatska prednjači u uništavanju protupješačkih mina iz skladišta HV-a i razoružavanju među ostalih 126 zemalja potpisnica Ottawske konvencije o zabrani mina i njihovu uništavanju.

- Posramljena sam što moja zemlja SAD jos nije potpisala Konvenciju, a Rusija je najavila da će je potpisati - rekla je J. Williams i najavila kako će se boriti da Međunarodna zajednica ne zaboravi Hrvatsku, koja je jedna od zemalja s najviše mina na svijetu.

Američki veleposlanik Wiliam Montgomery kazao je kako je Amerika dala 500.000 dolara za razminiranje u Hrvatskoj. Kako je poznato, osim Kanade, koja je Hrvatskoj dala 100 milijuna dolara, i zajma koji se još očekuje od Svjetske banke, zasad druga značajnija novčana pomoć Hrvatskoj nije ponuđena.

USD 2 BILLION REQUIRED FOR A MINE CLEAR CROATIA

It is assessed that for the clearance of over one million land mines over an area of approximately six thousand square kilometres in Croatia, about two billion US dollars is required. This was stated by the Deputy Speaker of the Croatian Parliament, Jadranka Kosor, during a welcoming speech at Monday's Regional Conference on Land Mines.

The conference, organised by the foreign Ministry, is being held in Zagreb and is being attended by representatives from 32 countries.

Foreign Minister Mate Granić, invited the international community to grant Croatia further assistance for mine clearing and to assist in establishing a programme for the rehabilitation of mine accident victims.

President of the International Committee for the Red Cross, Cornelio Somarug, thanked Croatia for organising the conference and said that countries which are able to do so must prevent the production of land mines. (HIC News, 29. 06. 99.)

Mungosi u punoj ratnoj spremi pred hotelom Inter-Continetal

"Mungosi" zaprijetili: NEĆEMO RADITI BEZ PLAĆE!

"Mungose" koji su prosvjedovali ispred Hotela "Intercontinental" pokušao je smiriti savjetnik u Vladi i predsjednik organizacijskog odbora Konferencije o minama dr. Ivan Majdak i Damir Goršeta, ravnatelj Hrvatskog centra za razminiranje, koji im nije platio. "Mungosi" su kazali kako više neće raditi svoj posao (napustili su Glinsko polje) budu li im plaće stalno kasnile, što se događa u posljednjih nekoliko mjeseci, ili ako im se mjesečni rad uopće ne plati, što im se sada dogodilo, a I. Majdak molio ih je za strpljenje. - Dečki, vi radite svoj posao i mislim da mjesec dana zakašnjenja zbog rebalansa proračuna doista nije tako veliki problem. Bit ćete plaćeni i molim vas da to sada ne rješavamo ovdje jer ovo nije mjesto za to - obraćao se Majdak "Mungosima".

A. Lo., *Večernji list*, 29. lipnja 1999., str. 2. (HIC)

REGIONAL CONFERENCE ON LAND MINES ENDS

The regional conference on anti-infantry land mines ended in Zagreb. Over 200 participants discussed the ban and destruction of mines, as well as the consequences of victims being wounded from left over active land mines. The delegations of 30 countries and many non-government organisations took part in the discussions about the implementation of the Ottawa Convention, the consciousness about mines, assistance to mine victims, military doctrine and the destruction of mine stockpiles. Then next session of the region conference will be held next year at the same time in Slovenia. (HIC News, 30. 06. 99.)

Đukanović nagovijestio referendum o nezavisnosti

SOFIJA, 14. lipnja - Crnogorski predsjednik Milo Đukanović u ponedjeljak je izjavio da bi Crna Gora mogla preispitati svoj status unutar Jugoslavije, ako se Beograd ne okrene demokratskim reformama. Đukanović je natuknuo da bi nakon završetka kosovskog sukoba mogao sazvati referendum o nezavisnosti. »Beogradu je potreban ozbiljan zaokret prema demokraciji. Ako do toga dođe, mislim da bi Srbija i Crna Gora u određenom roku mogle prebroditi krizu«, rekao je Đukanović novinarima tijekom kratkog posjeta Sofiji. »No, ako Srbija ostane zatočenik jugoslavenske politike proteklog desetljeća, Crna Gora neće žrtvovati svoje nacionalne interese, te će morati tražiti drugačiji državni i zakonodavni status kako bi obranila svoje interese«, dodao je.

DIJASPORA OSTAJE U DIJASPORI

Puca li posljednja veza između hrvatske domovine i njezina iseljeničtva? Kako se čuju glasovi u nekim krugovima povratnika iz Australije i Kanade, čini se da se već može govoriti o toj vezi kao minulom razdoblju, kao vremenu koje se doduše pamti po sentimentalnim porivima domovine i iseljeničtva, po uzajamnoj skrbi u kriznim, ratnim trenucima, kada se bez izdašne materijalne potpore Hrvatska ne bi mogla oduprijeti velikosrpskoj agresiji - ali kao da ponestaje potrebe za daljnjim odnosima.

"Cijelo vrijeme boravka u zemljama iseljenja našim životima dominirale su dvije temeljne misli. Prva je bila kako osigurati egzistenciju i dostojan život našim obiteljima, a druga kako sačuvati svoj nacionalni i kulturni identitet", u svom je nedavnom priopćenju za javnost napisao Vlado Glavaš, predsjednik Kluba povratnika iz iseljeničtva. Prema njegovim riječima, ukidanje Ministarstva iseljeničtva s jedne strane i pokušaji ukidanja liste za dijasporu iseljenike nukaju na razmišljanja slična onima koja su imali kada su iz druge Jugoslavije napuštali svoju domovinu. "Proizlazi da smo generacija Hrvata koja nema pravo na politički žživot iako ovaj put uz domovinu imamo i državu za koju smo se borili i žrtvovali. Kao da smo sve ove godine prolazili začaranim krugom i vratili se tamo gdje smo bili".

Izigrano povjerenje

Ne želeći da se iseljeničtvo tretira stereotipima oblikovanim u bivšoj državi, Klub povratnika čak najavljuje dramatičan izborni sraz sa strankama koje budu protiv zastupljenosti izvandomovinskih Hrvata preko izbornih lista. Neće, kažu, u te stranke imati nikakva povjerenja. Dakako da su takva razmišljanja na neki način doprinos raspravi i dogovorima vladajuće stranke i oporbe oko krojenja izbornog zakona i načina na koje će iseljenički predstavnici biti birani, pa i stanovito podupiranje dosadašnje izborne prakse, ali ulazeći dublje u iseljenički problem, otkrit će se pravi razlozi raskola između očekivanja dijaspore i hrvatskih političkih stremjenja.

U sve se to ubrajaju i neuspjesi oko povratka iseljenika i njihova ulaganja u hrvatsko gospodarstvo, što je po mišljenju uglednika iz dijaspore i dovelo do ukidanja samoga njihova Ministarstva. Premda se dotični resor zapravo ne ukida, već se spaja s Ministarstvom obnove i razvitka, drži se da ni do toga ne bi došlo da se bolje radi. Budući da Ministarstvo povratka i iseljeničtva osim povremenih malih akcija nije imalo osmišljeni program povratka u domovinu, s vremenom se stjecao dojam da je ono i nepotrebno. Osobito uzimajući u obzir brojke - oko 30 tisuća povratnika - i simboličan uloženi kapital.

No, povjerenje iseljenika izigrano je i na osobnoj razini. Dostatno je samo spomenuti slučaj s Glumina bankom. Dakle i onaj privatni kapital, koji je dopunio obrtna sredstva u hrvatskom bankarstvu, nije mogao saživjeti s domovinom. Promidžba među iseljeničtvom provodila se preko hrvatskih diplomatskih predstavništava, koja su pozivala Hrvate da ulažu svoj novac u Glumina banku. I uloženo je 200 milijuna iseljeničkih maraka u instituciju koja ovih dana ulazi u stečaj.

Suočavanje s lokalnom birokracijom

Iseljenici se tuže i na opstrukcije njihovih ideja za ulaganja u hrvatsko gospodarstvo, a okrivljuju se uglavnom lokalna vlast. Uistinu, spuštajući svoj patriotizam i domovinsku nostalgiju na razinu životne prakse, javlja se drukčija percepcija Hrvatske. Hrvatska nije više "ostvareni vjekovni san", ona je sada suočavanje s voljom lokalnih moćnika. Kaže se da je država onakva kakva je niža administracija, a upravo su takvu državu iseljenički povratnici i upoznali. Lani su izaslanici HDZ-a iz

Australije i Novog Zealanda u svojoj rezoluciji koju su poslali i predsjedniku Tuđmanu, jednoglasno i snažno osudili postupke prema iseljenicima koji se pokušavaju vratiti u Domovinu.

Čak su se usljed toga pitali i o smislu postojanja Hrvatske demokratske zajednice među hrvatskim iseljenicima. U tekstu koji su mediji prešućivali, pisalo je o tragičnim slučajevima vraćanja natrag u Australiju sve većeg broja hrvatskih obitelji. Navedeni su i brojni primjeri, s kojima je bio upoznat i ministar povratka i useljeničtva Marijan Petrović. Australski hadezeovci bili su već duže vrijeme uvjereni da Ministarstvo povratka i useljeničtva nije ispunilo njihova očekivanja. A koliko se to Ministarstvo istaknulo ovdje u domovini, najbolje govori podatak da gotovo trećina ispitanika "Obzorovc" ankete nije ni znala da ono postoji.

Povratak - u tuđinu

Gospodin Marin Sopta, povratnik iz Kanade, koji je pri HDZ-u zadužen za iseljeničtvo i koji ima svoju viziju programa bržeg povratka, smatra da se ne treba previše uzbuđivati zbog australske rezolucije, koja pokazuje kako je HDZ demokratska stranka, ali i jedina stranka koja sustavno vodi skrb o iseljenicima.

Nekako u isto vrijeme u Zagrebu je na tiskovnoj konferenciji Šimun Šito Ćorić, predsjednik Hrvatskog svjetskog kongresa, isticao kako ne mogu članovi Svjetskoga kongresa, kao volonterska organizacija, obavljati posao za koji je plaćen netko drugi. I zamjenik ministra povratka i useljeničtva Josip Juras priznao je svojevremeno da problema ima na svim razinama, premda drži da se radi o pojedinačnim slučajevima. Po njemu uspjeh povratka ipak najviše ovisi o lokalnim čimbenicima, tj. "kakav je načelnik općine takva je i njegova birokracija".

Prema službenim podacima, vratilo se svega 30 tisuća iseljenika, ali među njima je mnoštvo i onih koji su ponovo otišli tamo odakle su se vratili. Osim toga mnogo je i onih koji su se ovdje tek došli prijaviti na policiji ali se nisu sasvim doselili zbog poslovnih razloga ili jednostavno zbog toga što im obitelji još nemaju interesa napustiti Zapad. Takav je slučaj i s nekim dužnosnicima podrijetlom iz dijaspore, koji će se nakon svojih mandata vjerojatno vratiti u topli obiteljski krug Australije i Kanade. Budući da su i ratna zbivanja usporila povratak - osim što je veza funkcionirala preko brojnih šlepera s obilnom materijalnom pomoći i bankovnim transakcijama - program povratka iseljenika pretvorio se malo - pomalo u program pružanja zaštite prognanicima i ratnim stradalnicima.

Drugim riječima, umjesto fantastičnih 150 milijardi dolara iseljeničkoga kapitala koji se najavljivao nastankom hrvatske države, preostalo nam je skupljanje milodara za zbrinjavanje beskućnika i ratnih stradalnika. I sam ministar Marijan Petrović izjavio je da se u prvom redu moramo pobrinuti za brojne prognanike i izbjeglice, "kojih ima još golem broj, koji se žele vratiti u Hrvatsku", misleći na one koji su izbjegli u vrijeme rata. Nisu ni svi iseljenici u među i mljeku, i među njima ima nesretnika. Govori se o trima kategorijama. Jedni su kapitalisti, dakle poduzetnici koji traže najlakše putove za obrtaj svoga novca, drugi su umirovljeni iseljenici, koji bi rado ostatak života proveli u domovini, po mogućnosti da im država osigura smještaj negdje na Jadranu - a ostalo je mlađi naraštaj koji su se spremni vratiti na djedovinu ako im se ponudi odgovarajući i dobro plaćen job, ili možda mjesto u kakvoj diplomatskoj službi.

I Rumunji su dijaspora

Danas se međutim sve više govori o tzv. socijalnom povratku iseljeničtva, a pritom se poglavito misli na siromašnije Hrvate iz Južne Amerike, koji možda nemaju novca ni za zrakoplovni let. Bilo je ideja da im država Hrvatska unajmi besplatne čartere ili

Nastavak na str. 16